

RandKrant

MAANDBLAD VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

ARGIFTEKANTOOR: 9240/ZELE - P2A9271 | VERSCHIJNT NIET IN AUGUSTUS

**Jongeren knappen af
op verouderd
verenigingsleven**

**Nieuwe reeks
Vier seizoenen
natuur in de rand**

**Dorpsgezichten (17)
Naar Linkebeek,
'eene weelde'**

**Vlaamse regering
spitst beleid toe op
'ontnederlandsing'**

Rand deelt opnieuw in de klappen

**Toeleveranciers VW Vorst
in nauwe schoentjes**

FOTO: PATRICK DESPIEGELAERE

‘Een gezonde en goed opgevatte meertaligheid steunt op het koesteren van de moedertaal en het respect voor de taal van de regio’, was de boodschap die gouverneur Lodewijk De Witte van Vlaams-Brabant het internationaal getinte, talrijk opgekomen publiek in het Koloniënpaleis van Tervuren meegaf tijdens een nieuwe ‘Speakers’ Corner’ van de vzw ‘de Rand’ op 28 november l.l.

TEKST Johan Cuppens | FOTO Patrick De Spiegelaere

Gouverneur Lodewijk De Witte op ‘Speakers’ Corner’ Respect voor Nederlands en meertaligheid bijten elkaar niet

De toespraak van de gouverneur was een doorslag van zijn betoog uit 2003 bij de opening van het politieke werkjaar van de provincieraad. Het belang lag vooral hierin dat De Witte zijn pleidooi voor meertaligheid en respect voor de taal van de regio nu kon houden voor een bij uitstek internationaal gezelschap dat in almaar grotere getale neerstrijkt in de Vlaamse rand en er (mee) de eigenheid van het Nederlands bedreigt, of dat alleszins onvoldoende vertrouwd is met de historisch gegroeide situatie en de daaruit voortvloeiende taalproblematiek. Hoe nodig die duiding is, werd ten overvloede aangetoond tijdens de vragenronde, ongetwijfeld het boeiendste deel van de avond.

Meer Engels verarmt het Nederlands

In zijn betoog ontwikkelde de gouverneur een eerder klassiek pleidooi voor meertaligheid, met als kanttekening dat de Vlaamse overheid met haar inburgeringsbeleid de specifieke situatie in de rand nog altijd onvoldoende erkent, bijvoorbeeld als het gaat om het organiseren van cursussen Nederlands voor nieuwkomers. Hij koppelde hier meteen de wens aan vast dat er een apart Huis van het Nederlands zou komen in de regio, die nu bediend wordt met filialen van het Huis van het Nederlands dat in Leuven is gevestigd. De Witte zette zich af tegen de trend om Engels als gemeenschappelijke voertaal te gebruiken en verwees ter staving van zijn stelling naar de recente beslissing van de Europese Commissie om een commissaris te belasten met de zorg voor het multilinguïsme. Volgens de gouverneur is het evenmin een goed idee kinderen te snel lessen in een andere taal te ge-

ven, maar moet er wel voor worden gezorgd dat taalonderwijs speelser en eigentijdser wordt. ‘De neiging om almaar vaker Engels te gebruiken is funest en betekent een verarming van het Nederlands als cultuurtaal. Om te rekenen kan Engels misschien volstaan, maar een goede kennis van het Nederlands is van wezenlijk belang omdat taal ook een uiting van een levensstijl is en als zodanig onmisbaar voor een geslaagd integratieproces’, aldus De Witte.

Nog een lange weg te gaan

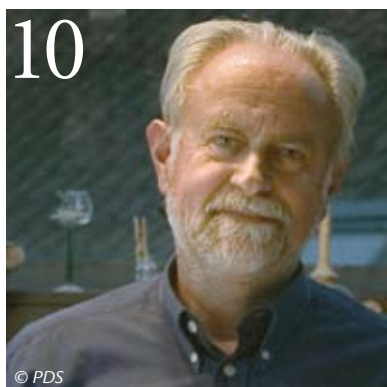
Dat pleidooi voor meertaligheid met respect voor het Nederlands en de eigenheid van de regio was niet overbodig, zo bleek tijdens de vragenronde die zoals te verwachten hoofs verliep in dit geciviliseerde gezelschap, maar die tegelijk illustreerde dat er nog een lange en moeizame weg te gaan is. De gouverneur wilde wel meegaan met opmerkingen over soepelheid in het onthaalbeleid, maar volgens hem kan dat alleen ‘op een tijdelijke en uitdovende basis’ in een andere taal gebeuren. Hij veegde de suggestie om een ‘Zwitsers model’ van meertaligheid in te voeren van tafel met een heldere les vaderlandse geschiedenis over de politieke en sociale ontvoogdingsstrijd van de Vlamingen die leidde tot de huidige taalwetgeving. De gouverneur hield zijn gehoor ook de stelling voor van de vroegere Belgische minister van Buitenlandse Zaken Pierre Harmel – ‘toch geen taalextrémist’ – die op het einde van de jaren vijftig pleitte voor een ‘Waalse en Vlaamse gemeenschap die ‘gaaf’ moeten zijn’.

Sommige problemen die door de vraagstellers werden aangekaart, berustten volgens gouverneur De Witte trouwens meer op vooringenomenheid dan dat ze stroken

met de realiteit. Hij riposteerde daarmee een verwijt uit het publiek als zou de Vlaamse overheid vanuit een Vlaamse reflex geweigerd hebben om een Europese school in de rand grond ter beschikking te stellen voor het aanleggen van parkeerplaatsen. Dat verzoek kon gewoon niet worden ingewilligd omdat de beoogde grond in het Gewestplan is ingekleurd als landbouwzone. □

Le gouverneur Lodewijk De Witte au ‘Speakers’ Corner’

‘Un multilinguisme sain et bien conçu se fonde sur l’entretien de la langue maternelle et le respect de la langue de la région.’ C’est le message que le gouverneur Lodewijk De Witte du Brabant flamand a transmis à un public international venu nombreux au Palais des Colonies à Tervuren, à l’occasion d’un ‘Speakers’ Corner’ organisé en novembre dernier par vzw ‘de Rand’. Le gouverneur en a aussi profité pour manifester son opposition à une utilisation généralisée de la langue anglaise comme langue véhiculaire commune, estimant que cela entraîne l’appauvrissement du néerlandais comme langue culturelle. ‘Une bonne connaissance du néerlandais est d’une importance capitale, parce que la langue est aussi l’expression d’un mode de vie et est donc, en tant que telle, indispensable à un processus d’intégration réussi’, selon De Witte.

inhoud januari 2007 | nr. 01

04 **Toeleveranciers VW Vorst in nauwe schoentjes**

Na de sluiting van Renault in Viloorde, het faillissement van Sabena en het vertrek van koerierbedrijf DHL dit voorjaar, is de ingrijpende herstructurering bij Volkswagen in Vorst opnieuw een zware slag voor de rand. Vooral bij de grote toeleveranciers van Volkswagen, waarvan er enkele in onze regio gevestigd zijn, heerst grote onzekerheid.

10 **FiguranDten**

Kunstschilder Jacky Duyck werd vorig jaar de eerste ereburger van Dilbeek omdat hij de voldoening die hijzelf uit zijn werk haalt, ook aan andere mensen probeert mee te geven via onder meer teken- en schilderateliers voor kinderen, volwassenen en andersvaliden.

12 **Steun voor leerkrachten met veel anderstalige leerlingen**

22 **Vier seizoenen natuur in de rand (1)**

De rand behoort tot de dichtst bebouwde gebieden van Vlaanderen, wat niet wegneemt dat hier nog aardig wat dier- en plantensoorten voorkomen. In deze nieuwe elfdelige natuurreeks laten

we per aflevering minstens één planten- en diersoort de revue passeren waarbij de soortkeuze is afgestemd op het seizoen.

26 **Dorpsgezichten (17) Naar Linkebeek, 'eene weelde'**

De dichter Prosper van Langendonck bezong in het begin van de vorige eeuw de 'zoete rust' van Linkebeek. Felix Timmermans vergeleek het dorp met 'een nest in de bomen'. En schrijver Herman Teirlinck, die iedereen met Beersel associeert, bouwde er in 1905 een landhuis, als een oase voor zichzelf en zijn gezin.

29 **Vlaamse regering spitst beleid toe op 'ontnederlandsing'**

30 **Luchtfotograaf Karel Tomeï maakt rand transparant**

en ook nog...

- 06 Van Asse tot Zaventem
- 08 Het verenigingsleven in de rand (4)
- 24 Zonder omwegen
- 25 Van huizen en tuinen
- 28 RestauranDt

'Zorgtv, binnenkort ook in Vlaanderen.'

Floris' kijk op de leuke kant van de rand

colofon

RandKrant verschijnt maandelijks op 176.000 exemplaren ten behoeve van de bewoners van de Vlaamse rand rond Brussel en is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant | **Realisatie** vzw 'de Rand' | **Hoofredactie** Henry Coenjaarts | **Eindredactie en coördinatie** Marjan Van Hecke | **Vormgeving** Jansen & Janssen, Gent | **Fotografie** Patrick De Spiegelaere, Filip Claessens en Kris Mouchaers | **Illustratie** Floris De Smedt | **Druk** A. De Cuyper-Robberecht, Zele | **Redactieadres** Witherendreef 1, 3090 Jezus-eik/Overijse, tel 02-767 57 89, fax 02-767 57 86, e-mail randkrant@derand.be, website www.derand.be | **Verantwoordelijke uitgever** Jan de Bock, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel | Randuit Agenda wordt gerealiseerd met de financiële steun van de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Rand deelt opnieuw in de klappen

Toeleveranciers vw Vorst in nauwe schoentjes

Al dagen voordien circuleerden er allerlei rampenscenario's onder de werknemers in de fabriek van Volkswagen in Vorst, maar het catastrofale verdict dat op 20 november van vorig jaar werd uitgesproken, had niemand verwacht. De directie maakte die dag bekend dat de Golf voortaan nog alleen in het Duitse Wolfsburg en Mosel gebouwd zal worden en niet meer in Vorst.

TEKST Luc Vanheerentals | FOTO Patrick De Spiegelaere

Op het ogenblik dat we dit schrijven, zijn de consequenties op het vlak van tewerkstelling nog onduidelijk, maar algemeen wordt aangenomen dat op korte termijn 3.500 à 4.000 van de huidige 5.600 jobs sneuvelen. Het is na Renault in 1997 en Sabena eind 2001 een nieuw bloedbad voor onze regio. De datum van de volgende monsterherstructurering staat overigens al vast. Op 31 maart a.s. zet DHL in Zaventem 1.300 à 1.500 mensen op straat.

Het was Adolf Hitler in eigen persoon die in 1938 in Wolfsburg de eerste steen legde voor de allereerste Volkswagenfabriek. De

Kraft durch Freude-auto moest een wagen voor het volk worden. Volkswagen is inmiddels uitgegroeid tot een wereldbedrijf met 49 fabrieken in 3 continenten. VW staat met twee modellen in de top-5 van de meest verkochte auto's ter wereld: de Kever en de Golf. In de vestiging in Vorst werden vorig jaar circa 190.000 exemplaren van de Golf gebouwd en 10.000 Polo's. De voorgenoemde herstructurering is het gevolg van overcapaciteit in de vw-fabrieken. Volgens econoom Paul De Grauwe van de KUL zijn dergelijke beslissingen ook in de toekomst onvermijdelijk wegens de groeiende productiviteit. De keuze om de Golf nog alleen in Duitsland te

laten bouwen, zou ook genomen zijn nadat de Duitse vakbonden ermee hadden ingestemd enkele uren per week langer te werken zonder loonsverhoging.

De evolutie van de tewerkstelling in Vorst is afhankelijk van de vraag hoeveel Polo's de vestiging de komende jaren toegewezen krijgt en of de directie haar aankondiging dat er vanaf 2009 meer dan 100.000 wagens van het nieuwe model Audi A1 gebouwd kunnen worden, hard maakt. Dit laatste is afhankelijk van factoren zoals de bereidheid van het personeel om in te leveren en overheidssteun om de periode tot 2009 te overbruggen, want de vestiging is met het maken van alleen Polo's niet leefbaar. Als zowel het Polo- als Audi-dossier gunstig evolueren, is de tewerkstelling van minstens 1.500 werknemers op lange termijn gegarandeerd.

Toeleveranciers in het nauw

Ook bij talloze toeleveranciers sneuvelen er arbeidsplaatsen. De ramingen variëren van 1.600 à 2.800 jobs (Nationale Bank) tot 13.000 (vakbonden). Het aantal bedrijven dat levert aan vw Vorst wordt geschat op zo'n 120.

De twee grootste toeleveringsbedrijven in de rand die te lijden hebben van de herstruc-

turing bij vw Vorst zijn Arvin Meritor in Drogenbos en Decoma-Belplas in Huizingen waar respectievelijk 250 en 100 mensen aan de slag zijn. Beide bedrijven werken uitsluitend voor vw. 'Arvin Meritor levert de deuren zowel voor de Polo als voor de Golf. Als de Polo in Vorst blijft, kunnen ze misschien nog zo'n 30 à 40 mensen in dienst houden. De productie zal dan echter ongetwijfeld duurder worden en het is de vraag of vw dan nog verder geïnteresseerd zal zijn in samenwerking', aldus vakbondssecretaris Marc Jaspers (ACV). Belplas produceert bumpers. Ook voor de vestiging van dit bedrijf in Huizingen ziet de toekomst er bijzonder slecht uit.

Naast deze twee grote bedrijven zijn er nog tal van andere in de Vlaamse rand die producten of diensten leveren aan vw Vorst. Zo is er TDS in Beersel dat achterassen produceert en zo'n 50-tal mensen tewerkstelt. In de omgeving van de fabriek in Vorst heb je voorts Schödel (30 werknemers) dat banden produceert, Inergy (20 werknemers) dat benzinetanks maakt. Ook Faurecia (120 werknemers) in Anderlecht, dat deurpanelen maakt voor de Golf, is ten dode opgeschreven. 'Daarnaast zijn er nog de vele dienstenleveranciers zoals Sony dat elektronica levert, 1ss dat 70 man schoonmaakpersoneel stuurt, Kroontax dat 15 werknemers inzet voor vervoer en *last but not least* de lokale economie van cafébazen, bakkers en andere kleine middenstanders', aldus Jaspers.

Nieuwe jobs in de aanbieding

Onmiddellijk na het bekendmaken van de herstructureringsnamen de gewestelijke ministers van Werk en Opleiding samen met federaal minister van Werk Peter Vanvelthoven het initiatief om 'een crisiscel' voor vw op te richten. 'Bedoeling is vooreerst voor de sociale partners te fungeren als een centraal informatiepunt waar men alle inlichtingen kan krijgen over begeleidingsmaatregelen die de diverse overheden kunnen aanbieden. Daarnaast willen we de hulp coördineren in een tewerkstellingscel die de directie in het kader van het generatiepact verplicht moet oprichten wil men overheidssteun krijgen voor brugpensioenen', aldus Mieke Van Gramberen, kabinetschef van Vlaams minister van Werk Frank Vandenbroucke.

De tewerkstellingscel wordt pas operationeel als de vw-directie duidelijkheid verschaft heeft over wat ze precies van plan is met haar vestiging in Vorst. Opvallend in de dagen volgend op de aankondiging van de herstructurering, was het groot aantal jobs dat vanuit diverse kanten aan de ontslagen vw-werknemers werd aangeboden. Bij de werkgeversfederatie Agoria waren enkele

dagen na het vw-debacle al 500 vacatures aangemeld. Volgens de Vlaamse Confederatie Bouw kunnen er minstens 450 vw-werknemers terecht in de bouw. Het uitzendbureau Vedior heeft eveneens 400 vacatures. Eerst zien en dan geloven is echter de reactie in syndicale kringen. Vraag is onder meer of de vw-werknemers voldoen aan de gevraagde kwalificaties.

Waar vallen de zwaarste klappen?

Omdat nog niet bekend is wie weg moet bij vw Vorst kan ook nog niet worden uitgemaakt welke regio het zwaarst getroffen is en in welke mate de Vlaamse rand wordt getroffen door deze zoveelste ingrijpende herstructureringsoperatie. Volgens vakbondsman Hedwin Declercq (ABVV) zijn de meeste werknemers van vw afkomstig uit de Boringe en in tweede instantie uit Oost-Vlaanderen. Volgens zijn collega Marc Jaspers (ACV) werken in de grote toeleveringsbedrijven vooral Brusselaars en allochtonen. Paul Hegge, directeur van de VOKA-Kamer van Koophandel uit Halle-Vilvoorde, gelooft dat vooral voor de technische geschoolde werknemers uit de Vlaamse rand nauwelijks of geen problemen zullen rijzen om in onze regio snel opnieuw werk te vinden.

Geloof in eigen kunnen aanzwengelen

De tewerkstellingscellen leverden bij herstructureringsoperaties in het verleden prima werk. In 1997 verloren bij de sluiting van Renault in Vilvoorde 3.100 mensen hun werk. Twee jaar later was iedereen die de begeleiding volgde weer aan de slag. Volgens Dirk Goethals van Ascento die de Renault-operatie leidde, waren de omstandigheden door de grote financiële inspanningen en de toenmalige economische context wel uitzonderlijk. Door het faillissement van Sabena in 2001 verloren 7.361 mensen hun job. Van de 3.945 getroffen uit Vlaanderen was twee jaar later 81 procent niet meer werkzoekend. Na de herstructurering bij Ford Genk was drie kwart van de 1.501 werknemers die outplacementbegeleiding volgden na twee jaar alweer aan de slag.

Volgens Dirk Goethals kan het uitzonderlijk succes ten tijde van Renault niet worden geëvenaard, maar moet ook de tewerkstellingscel voor vw Vorst minstens een score van 80 procent kunnen halen. 'De succesfactor bij uitstek in de begeleiding na een personeelsinkrimping is werknemers opnieuw te laten geloven in eigen kunnen en in andere werkgevers.' Volgens Van Gramberen bereidt de vw-crisiscel een en ander voor door de nodige lessen te trekken uit de voorgaande

ervaringen met tewerkstellingscellen. 'Kritische succesfactoren zijn bijvoorbeeld het betrekken van allerlei partners bij de werking van de cel, zowel lokale als regionale, en het vormen van netwerken om zoveel mogelijk vacatures op te sporen.' □

Vlaamse rand affected by Volkswagen restructuring programme

Production of the Golf model is due to be transferred from the Vorst plant in Brussels to Wolfsburg and Mosel in Germany, the Volkswagen management announced on 20 November. This means that 3,500 to 4,000 of the 5,600 employees in Vorst are set to lose their jobs. The decision to move production back to Germany has also dealt a serious blow to a number of supply companies based in the Vlaamse rand. The Drogenbos firm Arvin Meritor produces doors for the Golf and is now contemplating the possibility of having to get rid of 200 workers owing to the restructuring programme. Another company devastated by the news is Decoma-Belplas in Huizingen (100 employees), which makes bumpers for vw. Apart from these two key firms, several more entities are involved in providing products or services to vw in Vorst. The local economy (comprising numerous small traders, such as café owners and bakers) will also be affected by this disaster in our region, the latest in a series of setbacks, in the wake of the closure of Renault's Vilvoorde plant in 1997, Sabena's bankruptcy in 2001 and the announcement last spring that the courier company DHL is planning to leave. In the wake of vw's decision, the federal and regional Employment Ministers have set up an emergency unit to help offer representatives of employers and employees information about the support measures being planned. Once the vw management spells out its plans for the Vorst plant (there are commitments to have the new Audi A1 model produced in Vorst starting in 2009) an employment unit will also be launched to help employees who lose their jobs find a new one as soon as possible. These employment units have already provided a sterling service during previous restructuring processes.

Van Asse tot Zaventem

NIEUWS UIT DE GEMEENTEN

Website boordevol informatie

DERAND, De Vlaamse rand heeft voortaan z'n eigen website op www.vlaamserand.be. 'Het is een eerste poging om alle informatie over de Vlaamse rand op één website samen te brengen', legt Jan De Bock van de stafdienst Coördinatie Vlaamse rand uit. 'Dat kan gaan van informatie over de verschillende scholen in deze specifieke regio, over het

beleid tot de toeristische attracties. Om zo volledig mogelijk te zijn, hebben we ook een aantal verwijzingen op de website gezet naar onder meer de provincie Vlaams-Brabant, de vzw 'de Rand', de Groene Gordel, het Huis van het Nederlands en Ring-tv.' Voorlopig is de website alleen te raadplegen in het Nederlands, maar in de toekomst zullen mogelijk bepaalde delen in andere talen worden aangeboden. www.vlaamserand.be moet ook een dynamische website worden. 'De informatie op de website is nu al erg uitgebreid, maar binnenkort willen we hem nog verder uitbouwen. Zo is het onder meer de bedoeling om in de toekomst evenementen aan te kondigen die plaatsvinden in de Vlaamse rand en ook nieuws over de regio op de website te brengen', aldus Jan De Bock.

TD

De tijd dringt voor Kasteel Ter Meeren

STERREBEEK, De milieuverenigingen Sterrebeek 2000 en Natuurpunt Zaventem hebben aan het gemeentebestuur een petitie overhandigd met bijna 800 handtekeningen, waarin gevraagd wordt om het park en het kasteel Ter Meeren in Sterrebeek zo vlug mogelijk te renoveren. Het kasteel en het kasteelpark staan al een tijdje te koop na verschillende eigenaarswissels. 'Het domein ligt er verwaarloosd bij', zegt Luc Caluwaerts, voorzitter van Sterrebeek 2000. 'Het park verkeert in slechte staat, het koetshuis is gedeeltelijk ingestort en binnen het kasteel zijn plunderingen vastgesteld.' De milieuverenigingen willen dat het gemeentebestuur van Zaventem aan de kar trekt en naar een oplossing zoekt voor Ter Meeren. 'De Vlaamse overheid is geïnteresseerd in het kasteel en het domein, maar tot dusver kwam er nog niets concreets uit de bus. Als de Vlaamse overheid Ter Meeren zou kopen, vragen we dat het kasteelpark wordt opengesteld voor het publiek. Op die manier kan de lokale bevolking mee genieten van het prachtige domein. We hopen alleszins dat er vlug iets gebeurt, want de tijd dringt', aldus Luc Caluwaerts.

TD

Nederlands in ruil voor sociale woning

VILVOORDE, Volgens het nieuwe toewijzingsreglement van de sociale huisvestingsmaatschappij Inter-Vilvoordse, moet wie in de toekomst een woning van de maatschappij wil kopen een minimum aan Nederlands spreken. De Inter-Vilvoordse wil op die manier jonge gezinnen en mensen uit de streek de kans geven een betaalbare woning te kopen. Ook het stadsbestuur van Vilvoorde wil voortaan z'n gronden alleen nog verkopen aan Nederlandstaligen of anderstaligen die duidelijk bereid zijn om Nederlands te leren.

'Taal is een van de belangrijkste sleutels tot integratie', zegt burgemeester Jean-Luc Dehaene. 'Mensen die in Vilvoorde komen wonen en geen Nederlands kennen, vinden heel moeilijk werk en prijzen zich eigenlijk zelf uit de arbeidsmarkt. Door onze maatregel willen we wat druk op de ketel zetten en de mensen duidelijk maken dat ze onze taal moeten leren, want alleen zo geven ze zichzelf alle kansen.'

TD

Misbruik van parkeerplaatsen

DILBEEK, De Dilbeekse werkgroep 'Gehandicapten' die al jaren actief is in de gemeente, voert actie rond het misbruik van parkeerplaatsen die voorbehouden zijn voor mensen met een handicap. 'Met de actie 'Weet Waar U Parkeert' wil de werkgroep de bevolking vooral sensibiliseren', zegt Marianne Nijs, diensthoofd van de Dilbeekse sociale dienst. 'Het gebeurt jammer genoeg nog steeds dat mensen op de voorbehouden plaatsen voor gehandicapten parkeren. Daarom hebben we

bij de bestaande plaatsen borden gehangen met verschillende slogans zoals 'Als u mijn plaats neemt, neemt u dan ook mijn handicap?' of 'Voor wie is deze plaats? Voor u?'. De bedoeling is vooral om de mensen tot nadenken aan te zetten en ze bewust te maken van de gevolgen van hun daad voor de personen met een handicap als ze deze parkeerplaatsen innemen.'

TD

Monumentenstrijd nadert finale

ALSEMBERG–VILVOORDE, Het Tuchthuis in Vilvoorde en de Herisemmolen in Alseberg zijn twee van de vijftien genomineerden voor de Monumentenstrijd, een wedstrijd van de VRT waarbij het publiek beslist welk monument een restauratiepremie krijgt. Het Tuchthuis in Vilvoorde is een voormalige gevangenis uit 1779, met in de cellen nog eeuwenoude graffiti die in zeer slechte staat zijn. Straffe Jef Vermassen is peter van het Tuchthuis. Hij moet de kandidatuur van het oude gevangeniscomplex verdedigen in de Monumentenstrijd. De Herisemmolen

in Alseberg kreeg algemeen hoofdredacteur van De Standaard en Het Nieuwsblad Peter Vandermeersch als peter toegewezen. Het complex in Alseberg dateert van de negentiende eeuw en is gegroeid uit een oude papiermolen uit 1536. Het is een van de best bewaarde voorbeelden van de ooit bloeiende papier- en kartonnenijverheid in de streek. De finale van de Monumentenstrijd wordt op 19 februari uitgezonden op Canvas.

TD

Meer info vindt u op www.monumentenstrijd.be.

Samenwerking met Canadese politie

SINT-PIETERS-LEEUV, De lokale politie van Sint-Pieters-Leeuw en de regionale politie van de Canadese deelstaat Quebec hebben een samenwerkingsakkoord gesloten. Beide korpsen willen van elkaar leren op het vlak van politiezorg en organisatie. 'De komende maanden komen een aantal delegaties van de politie van Quebec naar Sint-Pieters-Leeuw. Zij gaan hier even meedraaien in ons systeem en willen ook een en ander opsteken van onze politiehervorming', legt zonechef Marc Crispel uit.

In de loop van het jaar gaan ook Leeuwse politiemensen op studiereis naar Quebec. 'Uit onderzoek blijkt dat maar liefst 80 procent van de inwoners van Quebec vertrouwen heeft in zijn politiekorps en dat is een heel sterke score', aldus Crispel. 'We willen dus maar al te graag te weten komen hoe ze de zaken daar aanpakken. Wat we ginder leren, kunnen we allicht ook hier in Sint-Pieters-Leeuw toepassen.'

TD

Oud Nieuws

Een oude grafsteen in Relegem

RELEGEM, Omdat de gotische Sint-Jan-Baptistkerk van Relegem in 1910 in zo'n erbarmelijke staat verkeerde dat ze zelfs niet meer gerestaureerd kon worden, besloot de toenmalige pastoor Frans De Sany een nieuwe kerk te bouwen. De toren van de oude kerk bleef weliswaar behouden en ook sommige grafstenen uit de oude kerk kregen een plaats in het nieuwe gebouw, maar de gedenksteen van burgemeester Gilles Finnes verhuisde naar de linkerkant van de ingang van de nieuwe kerk.

Luidens die grafsteen was Gilles Finnes 'in syn leven schepene en borghemeester' van Relegem, een functie die hem toekwam als lid van de schepenbank van het graafschap Jette waartoe Relegem in het ancien régime behoorde. De titel van burgemeester werd toen meestal toegekend aan functionarissen die we nu kennen als eerste schepen. De eigenlijke burgemeester uit die tijd noemde men meier of drossaard. De hogere justitie in Relegem was vanaf 1654 in handen van graaf Franchois de Kinschot van Jette. Hij stelde Gillis Finnes aan tot 'burgemeester' voor het graafschap Jette dat toen de gemeenten Ganshoren, Relegem, Hamme en Bever omvatte. Uit de kerkregisters van Wemmel – Relegem kreeg pas in 1822 een ter plaatse residerende bediende, in het ancien régime werd de parochie bediend door een onderpastoor die de 'burgerlijke stand' noteerde in de boeken van Wemmel – vernemen we dat Gilles Finnes op 6 februari 1650 trouwde met Elisabeth Suys, de zwangere weduwe van Antonius Bettens die amper vijf maanden voordien was overleden. Elisabeth baarde een zoon, Jasper, van haar overleden echtgenoot en daarna kreeg zij met Gilles Finnes nog twee dochters: Catharina die na haar huwelijk in Asse ging wonen en Joanna die trouwde met Jacobus vanden Borre. Historicus Marcel de Doncker schrijft in zijn werk Twee Eeuwen Relegem (Wemmel, 2002) dat Gilles Finnes ook kerk- en armmeester van Relegem was in de periode 1610-1640, maar dat is weinig waarschijnlijk aangezien de man zich blijkbaar pas in Relegem vestigde naar aanleiding van zijn huwelijk met Elisabeth Suys. Wellicht oefende hij de genoemde functie wel uit in de jaren 1650-1673. Hoe het ook zij, Gillis Finnes stierf in Relegem op 15 juli 1673 en zijn vrouw enkele maanden nadien op 6 november. Beiden werden in de parochiekerk begraven, wat wijst op een zekere welstand. Opmerkelijk detail op de grafsteen is de vermelding 'erfgenam Jaspar Bettens'. Wellicht moeten we 'erfgenam' verstaan als een verwijzing naar het feit dat Jaspar Bettens de grafsteen voor zijn moeder en stiefvader liet plaatsen. Of hoe een oude grafsteen heel wat vertelt over de geschiedenis van een dorp.

Jaak Ockeleij

Jongeren knappen af op verouderd

Hoe aantrekkelijk is het middenveld in de rand voor de jongeren die er wonen? In de voorgaande artikels van deze reeks kwam al vaak ter sprake dat het klassieke verenigingsleven bijzonder veel moeite heeft om jonge leden aan te werven. Jongeren zouden ook minder geneigd zijn om lang lid te blijven van eenzelfde vereniging. Maar wat denken de jongeren daar nu allemaal zelf van? We vroegen een twintigtal leerlingen van Virgo Sapiens in Londerzeel naar hun mening.

TEKST Klaartje Van Rompaey | FOTO'S Filip Claessens

Uit een korte rondvraag in twee klassen van de derde graad, met leerlingen uit Londerzeel, Kapelle-op-den-Bos, Meise en Grimbergen, blijkt dat een nipte meerderheid van de leerlingen lid is van een of meerdere jeugd- of sportverenigingen. De klassieke jeugdbewegingen als chiro, scouts en KJ, krijgen het gezelschap van jeugdhuisen. Eén leerling is ook lid van de Pinkster Jongerenvereniging. Wat de sportclubs betreft, is vooral volleybal geliefd

bij deze leerlingen, maar ook minder bekende sporten als tai boks en squash kunnen hen blijkbaar genoeg boeien om zich in te schrijven bij een club.

Het klassieke socioculturele verenigingsleven trekt deze jongeren nauwelijks of niet aan. Een meisje speelt bij een fanfare en er is ook één leerlinge die als babysitter aangesloten is bij de Bond van Kind en Gezin. Maar opmerkelijker is dat tien van de 24 leerlingen helemaal niet deelnemen aan het verenigingsleven. Als je hen vraagt waarom niet, antwoor-

den ze zonder uitzondering: 'omdat we daar geen tijd voor hebben'.

Onbekend is onbemind

De meningen van deze jongeren over het middenveld in de randgemeenten lopen nogal uiteen. Een aantal van hen is bijzonder positief over de kwaliteit en het aanbod van het verenigingsleven. 'Ik denk dat Vlaanderen op dat vlak goed scoort. Er zijn veel jeugdhuisen en er worden ook veel activiteiten georganiseerd', aldus de 17-jarige Sanne uit Londerzeel. Sommige jongeren prijzen de goede organisatie van vele verenigingen, die volgens hen vaak met beperkte riemen moeten roeien. Dat vindt ook de 18-jarige Glenn, zelf bestuurslid van jeugdhuis Onder de Toren. 'Ik denk dat de meeste verenigingen wel vrij goed georganiseerd zijn, al maken ze het de jeugdhuisen steeds moeilijker en moeilijker. Daardoor komen almaar minder jongeren samen op zulke plaatsen en gaan ze meer naar discotheken.'

Maar minstens evenveel leerlingen vinden het aanbod net veel te beperkt. De 16-jarige Kelly is formeel. 'Er is veel te weinig te doen. Ik vind dat er meer gedaan moet worden voor de jeugd. Men zou bijvoorbeeld een for-

mulier kunnen opsturen naar alle jongeren en hen laten invullen wat ze graag zouden doen. Voor mij persoonlijk mag het sportaanbod veel gevarieerder. Nu moet je altijd zo ver gaan om iets leuk te doen.' Die vraag naar een diverser aanbod, zeker op sportief vlak, kwam meermaals terug.

Ongeacht hun tevredenheid over het verenigingsaanbod, zijn de meeste jongeren het erover eens dat ze te weinig geïnformeerd worden over het bestaande middenveld. 'Er wordt weinig of niks over verteld of uitgedeeld', vindt de 16-jarige Annelies. De jongeren blijven blijkbaar vooral op hun honger zitten wat de informatie over het sportaanbod betreft. Dat vindt ook de 16-jarige Elien. 'Over sportclubs mag er meer informatie verspreid worden, want dat interesseert me wel.'

Vicieuze cirkel

De meeste 'klassieke' verenigingen, zoals de KAV of de KWB, fanfares, het Davidsfonds, enzovoort, verouderen zienderogen omdat ze er niet in slagen om genoeg nieuwe jonge leden aan te trekken. Maar als we de jongeren vragen waarom ze zich niet aangetrokken voelen tot zulke verenigingen, blijkt net het verouderde

van de jongeren van nu, vindt de 18-jarige Antonio. 'Het zijn te klassieke verenigingen. De jongeren van nu zijn veel moderner. Ze kunnen in hun vrije tijd iets anders doen dan naar een klassieke vereniging te gaan.' Volgens de 17-jarige Anne zijn jongeren liever iets actiever. 'Veel jongeren zitten nog wel in een muziekschool, maar fanfares of kaartclubs zijn bij hen volledig uit de mode. Gewoon omdat het ons niet aanspreekt', zegt Sanne. 'Dat zijn activiteiten van vroeger en ik denk niet dat het nog in de smaak valt bij ons.' Het enige meisje onder deze jongeren dat wel lid is van een fanfare, denkt dat een gebrek aan kennis of een verkeerd imago het grootste probleem is. 'De meeste jongeren weten niet eens welke verenigingen er bestaan. Ook zijn ze vaak beducht voor wat hun vrienden van hen zullen denken.' Dat vele jongeren het klassieke middenveld niet of nauwelijks kennen, blijkt duidelijk uit onze korte rondvraag. 'Ik ken geen KAV, KWB of zoiets, dus ik denk dat er niet veel jongeren zijn die dat kennen', aldus Joyce.

Maar de jongeren wijzen ook op andere mogelijke oorzaken, zoals tijdsgebrek. Volgens de 18-jarige Kevin is het antwoord heel simpel. 'In de week hebben de jongeren te

want dat schrikt hen af. Daarnaast moeten de activiteiten ook boeiend en aangenaam zijn voor jongeren en het lidmaatschap mag niet te duur zijn.'

Het klassieke verenigingsleven mag dus nog hoop koesteren. Of toch niet? Want volgens de 17-jarige Evelyn uit Westrode kunnen de verenigingen zich de moeite besparen om nieuwe wegen in te slaan. 'De jeugd van tegenwoordig interesseert zich daar niet meer voor, ze zitten liever thuis voor de televisie of de computer.' □

Rechtzetting

In aflevering 3 van deze reeks (RandKrant december 2006, nr. 11) werd abusievelijk geschreven dat Guy De Lange tennisles geeft in de Vaamse tennisclub van Kraainem. Guy De Lange is trainer in zijn eigen tennisschool K.T.A. (Kraainem Tennis Academy). De Vlaamse Tennisclub Kraainem (VTK) werd opgericht in 1974 en is in 1978 opgegaan in de tennisclub t.c. De Kamme vzw die aangesloten is bij de sportraad.

verenigingsleven

publiek de grootste afknapper te zijn. We zetten enkele van hun ongezouten reacties op een rijtje. 'Er komen te veel oudere mensen en de activiteiten worden op hen afgestemd', aldus Stefanie. Een medeleerling zegt niet geïnteresseerd te zijn om te koken met oudere mensen. 'Die klassieke verenigingen vinden geen jonge leden omdat je als jonge vrouw niet gemakkelijk de stap zet om tussen allemaal oudere vrouwen te zitten', beweert Anke. Mona vindt dat die verenigingen alleen maar uitstraling hebben voor oudere mensen. En dat beaamt Flimi: 'Het publiek van die verenigingen trekt ons niet aan, jongeren doen liever iets anders dan hun tijd te besteden aan kaarten met gepensioneerden.' Het lijkt er dus sterk op dat het gevolg van het probleem de oorzaak is geworden. De verenigingen hebben een verouderd publiek en slagen er net daardoor niet in om te verjongen. De leeftijds kloof schrikt jonge potentiële leden af. En zo is het klassieke verenigingsleven in een vicieuze cirkel verzeild geraakt.

Niet meer van deze tijd

Maar ook de activiteiten van die klassieke verenigingen zijn geen spekket voor de bek

weinig tijd en in het weekend zijn er tegenwoordig zoveel fuiven dat jongeren zich niet meer interesseren voor het verenigingsleven.'

Coolle activiteiten

De hamvraag blijft natuurlijk of er nog een kentering kan komen in het verouderingsproces van al die klassieke verenigingen. De jongeren geven alvast zelf enkele suggesties om het probleem op te lossen. De 16-jarige Hanne geeft tips om de verenigingen aantrekkelijker te maken voor jongeren. 'Ze zouden in de eerste plaats meer reclame moeten maken en misschien ook best een beetje vernieuwen door 'coolle' activiteiten te organiseren. Een laag lidgeld vragen, is ook altijd een pluspunt.' Ook Nicky denkt dat de verenigingen nu iets te klassiek zijn en dat ze hedendaagse projecten moeten organiseren om een modernere uitstraling te creëren. Volgens de 18-jarige Marijke heeft het probleem te maken met de verplichtingen die gepaard gaan met het lidmaatschap van een vereniging. 'Het concept van de vereniging moet jongeren natuurlijk aanspreken, maar ze moeten ook vrijblijvend in- en uit de vereniging kunnen stappen. Ze mogen niet te veel verplichtingen hebben,

Kunstschilder Jacky Duyck

Zoals een dichter allerlei verwoordt, zo ‘verschilder’ ik

Jacky Duyck is kunstschilder en ereburger van Dilbeek. Vol overgave en gedrevenheid laat hij in zijn atelier en daarbuiten mensen kennismaken met verschillende aspecten van de kunst. Maar bovenal is Jacky Duyck een gelukkig man. ‘Ik doe in mijn leven wat ik het liefste doe. Het is niet altijd evident om te kiezen voor een kunstenaarsbestaan. Ik heb het aangedurfd omdat ik zoveel plezier beleefde aan het schilderen, én – en dat is minstens zo belangrijk – omdat ik mensen rondom me had die in me geloofden.’

TEKST Ines Minten | FOTO Patrick De Spiegelaere

In een hoekje van zijn atelier vind je nog de tekeningen en eerste schilderijen die Jacky Duyck als kind maakte. ‘Ik heb alles wat ik ooit gemaakt heb, bewaard en daar ben ik blij om. Het is fijn om achteraf terug te zien waar je als jongen van 7 of 10 mee bezig was.’ De schilder was een stille, introverte jongen. Het vroege overlijden van zijn vader, toen Jacky 15 was, maakte dat hij zich nog meer in zichzelf opsloot. ‘In die periode is het me duidelijk geworden dat ik schilderen en tekenen nodig heb als expressiemiddel.’ De kunstmicrobe liet hem niet los en na de normalschool trok hij naar Sint-Lukas om zich in de schilderkunst te verdiepen. ‘Ik heb altijd op mensen uit mijn omgeving kunnen rekenen voor steun en aanmoediging. Dat is volgens mij cruciaal.’ Sindsdien is Jacky Duyck zelfstandig kunstenaar. ‘Alleen word ik zo nu en dan een beetje ongemakkelijk van dat woord – kunstenaar. Ik wil niet de indruk wekken dat ik mezelf op een verhoog zet, in de eerste plaats ben ik toch altijd mens.’

Geen definities

De bescheidenheid van de schilder siert hem. Misschien is dat wel de reden waarom hij al zoveel aangename ontmoetingen heeft gehad in zijn atelier. De ongedwongen, positieve sfeer die er hangt, trekt aan. ‘Ik heb hier al ontzettend lieve mensen ontvangen’, zegt Jacky Duyck. ‘Mensen met veel diepgang, die net zoals ikzelf veel over de dingen

nadenken. Heerlijke uren kun je zo doorbrengen, keuvelend over wat je bezighoudt, hoe je het leven ziet en wat kunst voor jou inhoudt.’ En wat is dat dan, kunst? ‘Ja, wat is kunst?’ mijmert hij. ‘Je kunt dat niet in een vaste definitie gieten. Kunst kan voor iedereen iets anders inhouden. Jan Hoet verstaat er wellicht iets helemaal anders onder dan ikzelf. Maar vind ik daarom dat hij ongelijk heeft? Helemaal niet.’ Vandaar dat Jacky definitief het liefst in het midden laat. ‘Ik ontvang geregeld groepen in mijn atelier en ik zal ze nooit vertellen wat ze kunst moeten vinden en wat niet. Ik stel het kijken en genieten centraal. Daar gaat het hem om. De voldoening die ik uit mijn werk haal, probeer ik aan andere mensen mee te geven. Ik wil dat ze plezier beleven aan wat ze zien en

dat ze tot rust komen. Vaak hoor ik dat dat precies is wat ze hier vinden.’

Jacky’s ogen fonkelen als hij vertelt over de reacties van kinderen die zijn atelier bezoeken. ‘Ik pak het speels aan’, legt hij uit. ‘Ze hebben niets aan een saaie uitleg. Ik tóón ze hoe je tekent met houtskool of wat een aquarel precies is. Dat begrijpen ze – de materialen, het papier. Het gaat voort op hun eigen ervaringen met kleurpotloden en waterverf en dat spreekt aan. Ze staan dan met grote ogen rond mijn tafel te kijken.’ Diep in Jacky Duyck gaat een geboren pedagoog schuil. In 1974 was hij medeoprichter van het Atelier Beeldende Kunsten in cc Westrand. Daar begeleidde hij teken- en schilderateliers voor kinderen en volwassenen. Na 30 jaar vol enthousiasme en inzet, die leidden tot een groot succes van de ateliers, nam hij er afscheid. ‘Ik probeer me nu meer toe te leggen op het schilderen zelf. Ik heb mijn andere activiteiten altijd met plezier gedaan, maar je moet ervoor zorgen dat je er een evenwicht in bewaart. Momenteel heb ik behoefte aan meer tijd alleen met mijn doeken, al zal ik wel nog heel wat groepen ontvangen en rondleiden in mijn atelier. En natuurlijk blijf ik me ook voor het Creatief Andersvaliden Atelier inzetten.’ Al bijna 20 jaar zet hij via dat atelier andersvaliden op weg naar het schilderplezier. Om de twee weken komen de cursisten samen met Jacky en enkele monitoren. ‘En om de twee jaar organiseren we een tentoonstelling met hun werk.’

‘Kunst ist Betrachten und Genießen’

Jacky Duyck ist Kunstmaler und Ehrenbürger von Dilbeek. Voll Leidenschaft bringt er Menschen mit den verschiedenen Aspekten der Kunst in Kontakt. Im Jahre 1974 war er Mitbegründer der Werkstatt für Bildende Künste (Atelier Beeldende Kunsten) im Kulturzentrum Westrand. Er leitete dort Zeichen- und Kunstworkshops für Kinder und Erwachsene. Nach 30 Jahren nahm er Abschied. ‘Ich versuche mich jetzt mehr der Malerei selber zu widmen. Ich setze mich weiter für die Werkstatt für Kreative Behinderte (Creatief Andersvaliden Atelier) ein und empfangen auch regelmäßig Gruppen in meinem Atelier. Betrachten und Genießen nehmen dabei eine zentrale Stellung ein. Die Genugtuung, die mir meine Arbeit bietet, versuche ich, auch anderen Menschen zu vermitteln. Ich möchte, dass sie Freude erleben und zur Ruhe kommen können.’ www.jackyduyck.be

Kunst wat de klok slaat

Als tiener ontdekte Jacky Duyck de wereld. 'In de jaren 60 kon je eenvoudig reizen', herinnert hij zich. 'Ik trok er in mijn eentje met de rugzak op uit, lifte naar mijn bestemming en sliep er onder bruggen of kampeerde in weiden. Later had ik een deux-chevauxje waarmee ik Europa afschuimde. Parijs, de biennale van Venetië... Ik had nauwelijks een frank op zak, maar ik slaagde er wel in om telkens een week of drie van mijn vakantie te genieten. Ik heb in Montmartre bijvoorbeeld portretten van toeristen getekend en de rest van mijn tijd spendeerde ik aan het bezoeken van musea en tentoonstellingen. Keer op keer kwam ik daarna weer thuis met een rugzak vol kunstboeken.'

'Zelfs nu neem ik nooit vakantie om de vakantie. Ik kies mijn bestemming in functie van interessante kunsthappenings die er op dat moment plaatsvinden.' Ook zijn boekencollectie groeit nog altijd aan. De meeste daarvan gaan over kunst. 'Met romans heb ik moeite. Ik kan er moeilijk mijn aandacht bijhouden, omdat de verhalen mijn gedachten telkens doen afdwalen; maar in biografieën van kunstenaars of andere boeken over kunst kan ik me uren verliezen. Schilderkunst is mijn leven. Ik heb er al vaak over nagedacht hoe dat komt. Waarom bevalt deze levensstijl me zo en waarom laat het me ook in mijn vrije tijd niet los? Ik ben niet in de wieg gelegd om elke ochtend een uur in de file op de ring te staan, dan tot de middag te werken, vervolgens je boterhammetjes te eten, weer door te werken tot 5 uur om daarna opnieuw in de

file te gaan staan. Dat ritme ligt me niet. Aan de andere kant weet ik best dat er ook mensen zijn die niet volgens het ritme van een kunstenaar zouden kunnen of willen leven.'

Cultuur, natuur, actualiteit

De natuur heeft vaak hetzelfde effect op Jacky Duyck als kunst en cultuur. Hij kan erin opgaan en er inspiratie uit putten. 'Je voelt je een deel van de natuur, die in de lente opbloeit, in de herfst afsterft en de volgende lente weer helemaal opnieuw begint. Die kringloop is wondermooi. Ik kan genieten van een wandeling door mals gras, maar evengoed van het knerpende geluid van mijn laarzen in de sneeuw. Soms neem ik mijn auto en rijd ik naar Jezus-Eik om er het Zoniënwoud in te trekken. Ook op grijze dagen kan zo'n wandeling me goed doen. De inspiratie komt dan niet in die zin dat ik opeens veel bomen zal tekenen, maar ik kom er tot rust en die rust zorgt ervoor dat ik me kan herbronnen. Dat is belangrijk. Je hebt telkens nieuwe prikkels en ervaringen nodig, want anders stagneer je in je werk, en dat zou ik vreselijk vinden. Ik evolueer steeds in wat ik doe. Nu eens heb ik rustige periodes, dan weer maak ik woeliger werk. Nu eens teken ik, dan kies ik voor schilderen.' Een andere inspiratiebron is de actualiteit, al mogen we die niet te letterlijk nemen. Jacky Duyck schildert geen oorlogen of mensen die lijden. 'Ik heb het moeilijk om dat allemaal te verwerken', zegt hij. 'Als ik het nieuws op de tv gezien heb, ben ik soms erg opgelucht dat ik even de rust van mijn atelier kan opzoeken, waar ik de actualiteit een poosje kan buitensluiten. Al

die zaken, uiteraard samen met dingen die je meemaakt in je leven, maken je werk tot wat het is. Zoals een dichter allerlei verwoordt, zo 'verschilder' ik. Een dichter werkt met woorden, ik met verf en penseel.' Jacky Duyck legt graag de link naar de poëzie. Zijn schilderijen hebben ook al meer dan eens aan de basis van een gedicht gelegen. 'Dichters zoals Willem M. Roggeman, Herman de Coninck, Pieter G. Buckinckx, Paul Snoek en Simon Vinkenoog hebben poëzie bij mijn werk geschreven.'

Terugkomen als schilder

Sinds september 2006 is Jacky Duyck ereburger van Dilbeek. De eerste in de geschiedenis van de gemeente. 'Ik beschouw het als een mooie beloning en een erkenning voor wat ik op artistiek vlak voor Dilbeek heb kunnen doen. Ik ben een echte Dilbekenaar en woon hier graag. Ik hoop nog lang te mogen werken, want ik heb nog veel te verschilderen.' Als voorbeeld denkt hij dan aan de schilder Felix De Boeck. 'Hij was weliswaar vijftig jaar ouder dan ik, maar we konden samen in zijn atelier heel goed over onze schilderijen praten. Nooit hoogdravend, altijd dicht bij het werk – heerlijke gesprekken. 'We zitten op dezelfde golf-lengte' schreef hij me. Hij is 97 geworden. Op zo'n manier wil ik ook graag oud worden.' □

Info

www.jackyduyck.be

jackyduyck@telenet.be

Atelierbezoek in groep of individueel,
na afspraak: 02-569 15 98

De 128 Nederlandstalige basisscholen in de 19 gemeenten van de rand kunnen sinds kort instappen in een begeleidingsproject dat Vlaams minister Frank Vandenbroucke op touw heeft gezet om leerkrachten in staat te stellen beter om te gaan met anderstalige leerlingen. Het project loopt drie jaar, kost 1,17 miljoen euro en er werden een 20-tal begeleiders voor aangetrokken.

Steun voor leerkrachten met veel anderstalige leerlingen

TEKST Luc Vanheerentals | FOTO Patrick De Spiegelaere

Minister Vandenbroucke lanceerde dit begeleidingsproject vorig najaar in zijn beleidsbrief voor de Vlaamse rand. Het meest opvallende element in de maatregel is ongetwijfeld het ter beschikking stellen van 91 voltijdse leerkrachten aan scholen om de kennis van het Nederlands van anderstalige leerlingen te verbeteren. Het begeleidingsproject is bedoeld voor de reeds actieve leerkrachten.

Beter omgaan met diversiteit

Uit statistieken blijkt onmiskenbaar dat het aantal anderstalige leerlingen in de Nederlandstalige basisscholen van de rand almaar toeneemt. Begin 2006 spraken 9.788 van de circa 31.000 ingeschreven leerlingen thuis een andere taal dan het Nederlands. Dat is een stijging met 438 leerlingen of 1,1 procent in vergelijking met 2005. De cijfers lopen per school sterk uiteen en ook de afkomst van de jongeren en parallel daarmee hun sociaal-culturele achtergrond is heel verschillend. De scholen vangen met name zowel Franstalige Belgen op als jongeren afkomstig uit de EU als uit niet-Europese landen. De verschillende situatie per school maakt een begeleiding op maat noodzakelijk. Anderstaligheid op school gaat vaak gepaard met een schoolse vertraging die al optreedt van in het kleuteronderwijs. Via vorming, aangepast materiaal en dergelijke wil het project de leerkrachten daarom in staat stellen zowel pedagogisch als didactisch beter om te gaan met deze diversiteit aan leerlingen en hun taalvaardigheid verbeteren. We willen bovendien de directies helpen taalkrachtige leer- en schoolomgevingen te creëren. Ook wordt een verbetering van de contacten met de ouders beoogd, aldus Tom Troch, tot voor

kort kabinetsmedewerker van minister Vandenbroucke en sinds 1 december aan de slag als de Vlaams-Brabantse gedeputeerde die de Vlaamse rand onder zijn hoede heeft.

Begeleiding op maat

Het begeleidingsteam bestaat uit een 20-tal personen en werd netoverschrijdend uitgebouwd met de hulp van medewerkers van de pedagogische begeleidingsdiensten van de verschillende onderwijsnetten. Het project ging in het najaar van 2006 van start met een bezoek van de begeleiders aan de verschillende scholen waar de nodige toelichting werd gegeven. De schooldirecties kregen hierbij de keuze tussen drie begeleidingsvormen. Naast een intensief schoolspecifiek begeleidings-traject kon met name ook geopteerd worden voor deelname aan schooloverstijgende vor-

mingssessies en/of aan netwerken waarbinnen leerkrachten ervaringen kunnen uitwisselen. De situatie van scholen die kiezen voor het aanbod tot intensieve begeleiding, wordt eerst diepgaand geanalyseerd. Vervolgens wordt op maat begeleiding aangeboden aan zowel leerkrachten, schoolteams, interne begeleiders als directies. Hierbij worden nieuwe onderwijsopvattingen, didactische materialen en werkvormen geïntroduceerd. Tijdens vormingsdagen is er binnenkort onder meer aandacht voor de resultaten van een onderzoek door Steunpunt NT2 met betrekking tot de taalvaardigheid van leerlingen en het klas-klimaat. Zoals reeds aangestipt, gaat ook heel wat aandacht naar een betere communicatie met de ouders omdat hun medewerking absoluut noodzakelijk is om tot een betere taal-beheersing te komen. □

Soutien pour les enseignants ayant beaucoup d'élèves allophones

Le nombre d'élèves allophones ne cesse d'augmenter dans les écoles primaires néerlandophones de la Vlaamse rand. Comme cela engendre souvent des retards dans le processus d'enseignement, les écoles primaires néerlandophones situées dans les 19 communes périphériques peuvent depuis peu adhérer à un projet d'accompagnement pour les enseignants, lancé par le Ministre flamand Frank Vandenbroucke. Par le biais d'une formation adéquate et de matériel adapté, on entend permettre aux enseignants de mieux gérer, du point de vue tant pédagogique que didactique, cette diversité d'élèves et leur maîtrise des langues. Le but est en outre d'aider les directions d'école à créer un environnement d'apprentissage et d'éducation orienté vers les langues et à améliorer les contacts avec les parents. Le projet s'étale sur trois ans et coûtera 1,17 millions d'euros ; une vingtaine d'accompagnateurs ont été engagés afin de proposer un encadrement sur mesure. De plus, 91 enseignants à temps plein ont été chargés d'améliorer la connaissance du néerlandais des élèves allophones au sein des écoles.

AGENDA

RANDEUIT

van 4 januari
t.e.m. 4 februari

De Schedelgeboorten beginnen met een schone lei

CABARET Pijnigen cabaretiërs hun hersenen? Of dienen de grappen zich spontaan aan? Na 'Strofisch gevarieerd', 'Bukken' en 'De Facteur' gooien de Schedelgeboorten het over een andere boeg. **Rik Tans** en **Wouter Van Lierde** distantiëren zich van het verleden en daarom heet hun kersverse show 'Beter dan tevoren'. Maar kunnen ze wel met een schone lei beginnen? 'We hebben geleerd uit onze fouten!', verkondigt **Danny Van Rietvelde** die het kernduo komt versterken. 'We kunnen de klok echter niet terugdraaien. Hadden we maar een spons om alles uit te wissen, maar ook die zijn we blijkbaar kwijt. Het publiek moet ons maar

op ons woord geloven.' Pianist **Anton Janssens** trok met de prettig gestoorde snaken niet alleen de platenstudio in, hij loodste zijn kompanen

ook naar de luxeboetieks van de grootstad. Of ze alle vier een smaakvol kostuum hebben aangeschaft, zien we pas bij de première.

LD

18 (try-out) en 19 januari (première), 20.15
Grimbergen, cc Strombeek, info 02-263 03 43
Donderdag 25 januari, 20.30
Ternat, cc De Ploter, info 02-582 44 33
Vrijdag 2 februari, 20.30
Dilbeek, cc Westrand, info 02-466 20 30
Zaterdag 3 maart, 20.30
Overijse, cc Den Blank, info 02-687 59 59

Vleugelkomiek mixt klassiek en pop

CABARET Cabaretiër **Hans Liberg** laat in 'De Negende' het publiek bepalen welke muziek hij speelt. Bijgevolg zijn alle voorstellingen verschillend. Er kan gekozen worden uit honderd klassieke melodieën, die op twee panelen zijn aangegeven. Hij vertolkt de verzoekjes meteen op zijn vleugelpiano. Bij de Sacre du Printemps van Strawinsky slaat hij heftig op de keteltrom en bij het Dierencarnaval van Saint Saëns imiteert hij het getrompetter van een olifant. Hij beschikt over acht hulpinstrumenten, waaronder een kazoo, een gitaar en een gamba. Voor elke compositie bedenkt hij een levenswijsheid of een spitse grap, die af en toe op de actualiteit is geënt. Omdat hij onvoorspelbaar wil zijn,

wijkt hij al na enkele maten af van de oorspronkelijke partituur of tekst. De 'Sabeltjesdans' zinspeelt zowel op de Sabeldans als op de Fabeltjeskrant. De 'Boulimia rhapsody' herinnert aan de 'Bohemian Rhapsody' van Queen. Van het Europees volkslied heeft Liberg naast een Nederlandse ook een Griekse, Duitse en Italiaanse versie in petto. Met zijn intelligente megamix bewijst hij dat klassiek en pop elkaar niet hoeven uit te sluiten.

LD

Maandag 22 januari, 20.30
Beersel, cc De Meent, info 02-359 16 00

Het reilen en zeilen in een garage

THEATER In de meeste garages is het een drukke van jewelste. Auto's nakijken, herstellen en eventueel poetsen blijkt voor het gros van de garagisten een routineklus. Toch loert de stress om de hoek want elke cliënt wil zo vlug mogelijk geholpen worden. Om zich terdege op de huidige theaterproductie 'De Garage' van 't Arsenal voor te bereiden, liep regisseur **Ted Keijser** een tijdje stage in Italië. Hij koos de auto-

werkplaats van Giorgio en zijn drie broers omdat er zoveel diverse figuren over de vloer komen. Hij kreeg een donkerblauwe overal aangemeten en de broers zouden hem de knepen van het vak bijbrengen. Maar voor een leek in de automechanica is dat geen geringe opgave. Zijn bevindingen schreef hij neer in een dagboek. Daaruit distilleerde hij puntige dialogen voor **Jos Geens**, **Hilde Van Haesendonck**, **Theo Hijzen**

en **Luc Springuel**. Ook deze vier acteurs weten ondertussen hoe het er in een garage aan toe gaat. Vorig seizoen gooide dezelfde theaterploeg al hoge ogen met 'De koers', een realistisch stuk over de wielrennerij.

LD

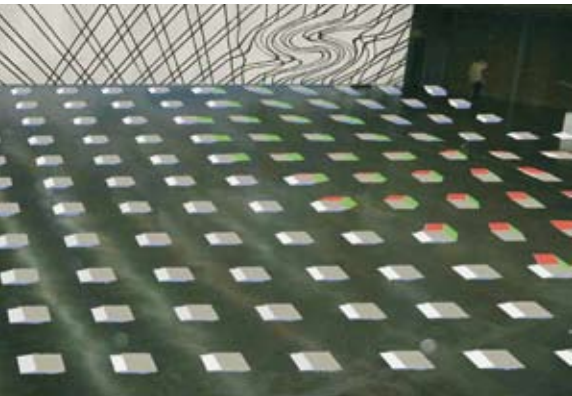
Vrijdag 19 januari, 20.00
Wezembeek-Oppem, cc de Kam,
02-731 43 31

'No-thing' van Franciska Lambrechts in CC Strombeek

Behangpapier waarop zelfportretten van Franciska Lambrechts in diverse tinten zijn gedrukt.

De illusie van vierkante tegels die van de vloer lijken los te komen.

TENTOONSTELLING Franciska Lambrechts (39) profileert zich vooral als videokunstenares en filmmaakster. Maar ze waagt zich ook aan andere beeldende experimenten. De groepsprojecten waar ze in stapte, noemt ze liever samenscholingen dan collectieve exposities. De titels van haar werken zijn stevige doordenkertjes. Toen ze twaalf jaar geleden met de acteurs van STAN 'De Fantasten' van de Oostenrijkse schrijver Robert Musil onder handen nam, kreeg de langspeelfilm die daaruit ontstond de raadselachtige titel mee: 'Als werkelijkheidszin bestaat moet mogelijkhedenzin ook bestaan'. De video, waarmee ze in het begin van haar artistieke loopbaan deelnam aan het World Wide Videofestival in Den Haag was al iets duidelijker: 'Je te donnerai toutes les fleurs de mon jardin si tu viens prendre celle-ci avec les dents' (Ik zal je alle bloemen uit mijn tuin schenken op voorwaarde dat je ze met je tanden komt plukken). Kort nadien bracht ze 'Allons travailler! Pourquoi? Pourquoi?' uit en in 1996 kreeg ze een Anti-Chambre in het Paleis voor Schone Kunsten.

Vijf jaar geleden ontwierp ze met beeldend kunstenaar Honoré d'O en choreograaf Jean Luc Ducourt een spraakmakende installatie voor de Leuvense universiteitshallen. Dwars doorheen de zaal waren draden gespannen. De bezoekers die erover klauterden, produceerden vreemde geluiden, en wie de ordening van de tonen ontdekte, kon zijn eigen muziek-

compositie creëren. Op videomonitoren zag je ondertussen een choreografie en matrassen her en der nodigden uit om in een ontspannen houding naar al dat moois te blijven kijken en luisteren.

Voor haar huidige tentoonstelling in cc Strombeek bedacht ze alweer een meerduidige titel: 'No-thing'. Met krijt, kalk en pigmenten wekt ze de illusie van vierkante tegels die van de vloer lijken los te komen. Op de muur lopen paarsgewijs lijnen die elkaar kruisen of chaotisch ontsporen. De sfeervolle verlichting zal tegelijk het voor deze gelegenheid ontworpen behangpapier, waarop zelfportretten van de kunstenaars in de meest diverse tinten zijn gedrukt, optimaal tot zijn recht laten komen. 'Om de wanden compleet te behangen zijn meer dan twintig rollen nodig', licht tentoonstellingsverantwoordelijke Luk Lambrecht toe. 'Een dure grap, maar zij is het waard. Ik heb een boon voor haar omdat ze weet wat ze wil en nooit compromissen sluit. Telkens als ze met een werk naar buiten komt, slaat ze het verwachtingspatroon aan diggelen. Van hoeveel artiesten kan dat nog gezegd worden?'

LD

4 januari (vernissage met optreden van Renault Gilbert), 20.00

Van 5 januari tot 8 februari (tentoonstelling), doorlopend

Grimbergen, cc Strombeek, info 02-263 03 43

Gedichtendag 2007 in teken van stilte en eenvoud

LITERAIR De laatste donderdag van januari vindt de achtste editie plaats van Gedichtendag, hét poëziefest van Vlaanderen en Nederland. Een belangrijk onderdeel daarvan zijn de ruim 200 activiteiten die in het Nederlandse taalgebied worden georganiseerd door scholen, bibliotheken, culturele instellingen en particulieren. Gedichtendag 2007 staat in het teken van stilte en eenvoud. In drukke en lawaaierige tijden, waarin snelheid en zappen de norm zijn, vraagt Poetry International aandacht voor de stilte die onlosmakelijk verbonden is met het gedicht: de stilte die nodig is om klank en betekenis te waarderen, de stilte in het wit tussen de regels en de onvermijdelijke stilte wanneer de betekenis van het gedicht onzegbaar is. Een overzicht van de activiteiten in de regio:

Poëten in het Vlaams Parlement

Het Vlaams Parlement in Brussel organiseert voor de derde keer 'Poëten in het Parlement'. De manifestatie staat in het teken van het

vijfjarig bestaan van het poëzietijdschrift Het Liegend Konijn. Op 25 januari verschijnt er een themanummer rond 'veranderlijk' waaraan 85 Vlaamse en Nederlandse dichters hun medewerking verleenden. De dichters **Mark Boog**, **Tsead Bruinja**, **Charkes Ducal**, **Luuk Gruwez**, **Peter Holvoet-Hansen** en **Miriam Van Hee** zullen in het Vlaams Parlement uit hun werk voorlezen. De jonge Vlaamse rockgroep **Yevgueni** verzorgt het muzikaal gedeelte, **Kathleen Cools** presenteert en **Jozef Deleu** neemt de artistieke leiding van de avond op zich.

Donderdag 25 januari, 19.30

Brussel, Vlaams Parlement, info 02-552 40 29 (gratis na inschrijving)

Dichter bij elkaar

In samenwerking met de dienst Animatie, organiseert de socio-culturele vereniging De Notenboom in het ocmw-rusthuis Hof ten Doenberghe in Hoeilaart voor de vijfde keer

Gedichtendag, want poëzie brengt mensen 'Dichter bij elkaar'. Bewoners, personeel, vrijwilligers en bezoekers lezen er hun favoriete gedichten voor. Ook niet-bewoners zijn welkom.

Donderdag 25 januari, 14.00

Hoeilaart, ocmw-rusthuis Hof ten Doenberghe, info 02-657 51 50

Melankolie

Theatergezelschap De Zonderlingen gaat in het stuk 'Melankolie' op zoek naar wat dichters Herman de Coninck (1944-1997) en Fernando Pessoa (1888-1935) gemeen hebben. Melancholie is hun leidraad in deze zoektocht.

Donderdag 25 januari, 20.00

Kraainem, cc de Lijsterbes, info 02-721 28 06

Meer info op www.gedichtendag.org

Zanger-schilder Jan Vanlaet balanceert tussen teder en explosief

MUZIEK/TENTOONSTELLING Tot voor kort maakte **Jan Vanlaet** deel uit van Mama's Jasje. Maar nu staat hij weer, zoals in de tijd van Citizen Jane en Stricktly Rockers, met een eigen groep op de scène. Hun Chupa Project is genoemd naar het Spaanse woord 'chupar' (zuigen). Omdat Vanlaet ook zijn schilderijen wil laten zien, wordt zijn concert in cc de Moelie in Linkebeek omkaderd met een tentoonstelling.

'De fopspeen in ons logo is even stekelig als de goedendag op de Guldensporenslag', waarschuwt hij. 'De levensliederen die ik met mijn vrouw **Isabel Kerki** schrijf, kunnen zacht en teder, maar ook explosief zijn. Hetzelfde geldt voor de schilderijen, die vaak betrekking hebben op de liefde en waarop de kleuren soms uit elkaar lijken te spatten.'

Gedurende veertien jaar begeleidde Jan Vanlaet mensen met psychische problemen. Hij leerde van hen dat hij zijn woorden moet wikken en wegen. In een dieventaaltje beschrijft hij hoe vaak er naast elkaar wordt gepraat als het over gevoelens gaat. Een ander heikel thema is het ontspoorde druggebruik, dat hij in het lied 'Jungle' aanklaagt, maar waarin hij er tegelijk op wijst dat de meeste volkeren altijd wel hallucinerende middelen hebben gebruikt. In het rockmilieu lijkt het tij stilaan te keren en wordt er alleszins minder gerookt en geslikt dan vroeger. 'Monster' handelt dan weer over de hypocriet, die zich naar buiten toe anders voordoet dan hij is. Zijn song over een dansende beer die geke-

tend opgelegde pasjes uitvoert, spoort de luisteraar aan om zich niet te laten manipuleren. 'Maar een passieve 'loser' mentaliteit is even fnuikend voor onze persoonlijkheid', waarschuwt de kunstenaar. 'Wie overtuigd is van zijn capaciteiten bereikt veel meer en zal euforisch reageren als hij zijn plannen heeft verwezenlijkt.'

De Italiaanse accordeonist **Ad Cominotto**, die vaak met Adamo optrok, is de producer van het Chupa Project. Met zijn trekharmónica geeft hij een melancholisch tintje aan de liederen. Maar als het echt de weemoedige toer opgaat, komt de mandoline of de flamencogitaar op de proppen. De jonge trompettist **Tim de Jonghe** maakt voor de emotionele effecten gebruik van een demper. Percussionist **Tijl Halliez** bespeelt Afrikaanse en Latijns Amerikaanse instrumenten, en bassist **Harold Nerinckx** zet het klankspectrum naar zijn hand door met ijzeren staafjes te goochelen.

LD

Vrijdag 19 januari, 19.30 (vernissage)

Vrijdag 19 januari, 21.00 (concert)

20 en 21 januari, 14.00-18.00

(tentoonstelling)

Linkebeek, cc de Moelie, info 02-380 77 51

Tijdens het Chupa Project treedt Jan Vanlaet opnieuw op met een eigen groep en worden zijn schilderijen tentoongesteld.

NIETTE
MISSEN

Grupetto ensemble op de emotionele toer

KLASSIEK Wie het Grupetto ensemble niet kent, zou kunnen denken dat het om een Italiaans muziekgroepje gaat. Maar pianist **Jan Lust**, cellist **Valentijn Biesemans**, klarinettist **Henk Soenen** en de violisten **Jo Vercruysse** en **Bruno De Schaepdrijver** hebben geen zuiderse 'roots'. Voor hun thematische concerten pluisen ze de 19de en de 20ste eeuwse muziekgeschiedenis uit. Enkele jaren geleden stelden ze een programma samen met dansmuziek die in 1912 op de zinkende Titanic werd gespeeld om de aandacht van de passagiers af te leiden. Ook voor 'Marlene Dietrich, Falling in Love Again' en 'In Flanders Fields' deden ze intensief historisch onderzoek. Dit seizoen spelen ze gevoelsgeladen composities van drie totaal verschil-

lende toondichters. Het eerste Klavierquartet van Johannes Brahms bevat donkere passages, maar klinkt toch sensueel. In 'L'Histoire du soldat' van Ramuz en Stravinsky verkoopt een jonge soldaat zijn viool aan de duivel. Het magisch boek dat hij ervoor in de plaats krijgt, blijkt minder waard dan het strijkinstrument. Het concert wordt afgerond met het Passendale Pianokwintet van de Vlaamse componist Janpieter Biesemans, die daarmee een emotionele hommage bracht aan de slachtoffers van de eerste wereldoorlog.

LD

Zaterdag 3 februari, 20.00

Meise, De Muze van Meise,
info 02-268 61 74

Kwarts slag

Een greep uit het Kwartslagaanbod voor deze maand

Virtuoos met negen vingers

DANS Fumiyo Ikeda, Benjamin Verdonck en Alain Platel, drie gelijkgestemde kunstenaars uit verschillende disciplines, bundelen hun krachten voor het poëtisch manifest 'Nine Fingers'. Hoewel ze elkaar geregeld ontmoeten, is dit hun eerste samenwerkingsproject. Fumiyo Ikeda danst al een kwarteeuw dynamische vrouwenrollen bij Rosas. Benjamin Verdonck probeert met zijn theatrale tussenkomsten in de openbare ruimte zijn jongensdromen te realiseren. Zo bouwde hij tijdens het KunstenFESTIVALdesarts in een drukke Brusselse winkelstraat zijn eigen vogelnest. Alain Platel doorbreekt in zijn choreografische experimenten niet alleen lichamelijke, maar ook muzikale normen.

'Nine Fingers' confronteert het publiek met de puinhopen van de westerse beschaving. Kleine en grote gebeurtenissen kunnen een storm van gevoelens ontketenen, wat vaak leidt tot ontredde en chaos. Via het dansende lichaam, enkele betekenisvolle voorwerpen, sprekende nieuwsfoto's en overbekende deuntjes brengen Ikeda, Verdonck en Platel een tegenbeweging op gang.

Ook met negen vingers kan een pianist virtuoos musiceren...

LD

Van 17 tot 20 januari en van 24 tot 27 januari, 20.30
Brussel, kvs Box, info 02-210 11 12

Met een Kwarts slagpas kun je vier voorstellingen kiezen uit het podiumaanbod van cc Strombeek, cc Westrand, kvs en Kaaitheater, waarvan één in elk theater. Je vindt het volledige Kwarts slagprogramma op www.kwarts slag.be

Clown wil hogerop

THEATER Precies tien jaar geleden week de Vlaamse theatermaker Dirk Tanghe uit naar de Paardenkathedraal in Utrecht. Om dit te vieren, monteerde hij een groots circuspektakel met acteurs en vele figuranten. 'August August August' is een eigenzinnige bewerking van een klassieker van Pavel Kohout over een beklagenswaardige clown, die hogerop wil. Liever dan altijd maar de onhandige domoor uit te hangen, verlangt hij ernaar om met acht witte Lippizaner paarden in de piste te verschijnen. Hoewel alleen de circusdirecteur dit spektakelnummer mag presenteren, solliciteert hij toch voor die functie. Tegen alle verwachtingen in slaagt hij in de onmogelijkste opdrachten. Hij wordt daarna echter langs alle kanten tegengewerkt. Als de machtigste man van het circus hem een helpende hand toesteekt, is dat niet met goede bedoelingen.

LD

Donderdag 18 januari, 20.30
Dilbeek, cc Westrand,
info 02-466 20 30

AGENDA

PODIUM-
KUNSTEN

THEATER

Zaterdag 6 januari, 20.15
(Inleiding, 19.45), **Utopie van het atoom** door De Koe
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Woensdag 10 januari, 20.30
Double Bill door
Villanella/Jan Geers
cc Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Vrijdag 12 januari, 20.00
13 en 14 januari, 18.30
Bezuinigingsmaatregelen door
K.H.Vossem's Voerezones
Gemeentezaal,
Gemeenteplein, Vossem
www.vossemsvoerezones.be

Donderdag 18 januari, 20.30
Ashes to ashes door Raamtheater
cc de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

Donderdag 18 januari, 20.30
August August August door
De Nieuwe Paardenkathedraal
(zie pag. 16)
cc Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Vrijdag 19 januari, 20.00
De Garage door 't Arsenaal
(zie pag. 13)
cc de Kam,
Beekstraat 172,
Wezembeek-Oppeem
02-731 43 31

19 en 26 januari, 20.30
20 en 27 januari, 20.00
Familietrekjes door Kris Kras
De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

Zennetoer stevent af op muzikale apotheose

MUZIEK De muzikale vindingrijkheid in onze streek is verre van uitgeput. Dat bleek eens te meer tijdens de hoogstaande en spannende preselecties van de derde editie van Zennetoer. De apotheose van deze muziekwedstrijd vindt plaats op zaterdag 6 januari in cc 't Vondel in Halle en belooft een boeiend kijk- en luisterspel te worden. Hoog tijd om de sfeer op te snuiven bij **Evi Wouters** en **Cindy Van Dijk**, allebei nauw betrokken bij de organisatie van Zennetoer.

Jong muzikaal talent uit de regio een kans geven en tegelijkertijd live-muziek in de kijker zetten. Dat is in een notendop nog steeds het doel van de verschillende regionale actoren, waaronder de vijf cultuur- en gemeenschapscentra én de jeugddiensten van Beersel, Halle, Linkebeek, Sint-Pieters-Leeuw en Sint-Genesius-Rode, die achter de organisatie van de Zennetoer schuilgaan, daarbij gesteund door de Vlaamse Gemeenschap. Het concept van dit muzikaal concours is even simpel als efficiënt: in elk van de 4 preselecties krijgen 6 groepen 20 minuten de tijd om maximaal 5 eigen nummers te brengen. 'De 4 winnaars aangevuld met de 2 beste tweedes, gekozen door een bekwame vakjury en een enthousiast Zennetoerpubliek, weten zich zo alvast verzekerd van een hard bevochten plaatsje in de finale op zaterdag 6 januari in 't Vondel in Halle. Met groepen als Raymond Wishes, Ad'Eeze, De Skangoeroes, Lapaz, Lennie Vane Acoustic en Grand Moff Tarkin treedt er opnieuw een sterke lichterling muzikaal talent voor het voetlicht', weet Cindy Van Dijk.

Graadmeter voor kwaliteit

Op basis van de opgedane ervaringen in de twee vorige edities is er hier en daar nog wat

In 2002 won AedO Zennetoer. Later dat jaar traden ze voor het eerst op in een volle danstent op het Folkfestival van Dranouter. Sindsdien zijn ze elk jaar van de partij.

gesleuteld aan de succesformule van Zennetoer. Zo bestaat de jury, nog nadrukkelijker dan vroeger, uit een bonte maar uiterst bekwame mix van muzikfreaks en kenners uit de regio. Een verrijkende ingreep, zo blijkt. 'Zulke muzikeminenties, zoals bijvoorbeeld een vertegenwoordiger van een boekingskantoor uit de regio, beoordelen de prestaties van de deelnemers immers vaak op een verrassende en eigengereide manier. Het Zennetoerpubliek blijft eveneens een belangrijke rol spelen bij het aanduiden van de uiteindelijke winnaar en kent bovendien de felbegeerde publieksprijs toe. Op

het hoogste schavotje staan legt duidelijk geen windeieren. AedO, de winnaar van de eerste Zennetoer, beleefde in 2005 met hun tweede cd 'En route' een nationale doorbraak en de groep is een graag geziene gast op diverse folkfestivals. Je zou kunnen stellen dat Zennetoer stilaan een graadmeter voor kwaliteit wordt', besluit Evi Wouters resoluut.

Tim Vanderweyen

Finale Zennetoer

Zaterdag 6 januari, 20.00
Halle, cc 't Vondel, info 02-365 94 05

Woensdag 24 januari, 20.30
The Lieutenant Of Inishmore
door Het Toneelhuis/Olympique
Dramatique
cc Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Woensdag 31 januari, 20.15
Tabula rasa door Lazarus
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Zaterdag 3 februari, 20.30
Appelfeld door Malpertuis
cc Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

JEUGD- EN FAMILIEVOORSTELLINGEN

Zondag 7 januari, 15.00
HaHaHa door OkidOK 2
(vanaf 6 jaar)
cc Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Zaterdag 20 januari, 20.00
Zondag 21 januari, 15.00
Wardje door De Goubloem
cc Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Zondag 21 januari, 19.45
Orfee door Froefroe
(vanaf 10 jaar)
cc Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Zaterdag 27 januari, 15.00
Mich Walschaerts vertelt
Tchaikovsky (vanaf 7 jaar)
cc de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

Zaterdag 27 januari, 15.00

Fleur, of de koorddanseresprints
door Tweelicht & Zoon
(vanaf 5 jaar)
cc Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Zondag 28 januari, 15.00

Waterbubbelcircuit door Theater
Pronto (vanaf 2,5 jaar)
cc de Boesdaalhoeve,
Hoestraat 67,
Sint-Genesius-Rode
02-381 14 51

Zondag 4 februari, 15.00

Niet voor kinderen door
De Planken (vanaf 6 jaar)
cc Den Horinck,
Noorderlaan 20, Asse-Zellik
02-466 78 21

Zondag 4 februari, 14.30

De straat door Het gevoel
(vanaf 8 jaar)
cc de Zandloper,
Kaasmarkt 75, Wemmel
02-460 73 24

DANS

Woensdag 31 januari, 20.30

(Inleiding door Gloria Carlier,
20.00) **Een sprong in een kopje
thee** door Les Ballets Du Grand
Maghreb
cc Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Zaterdag 3 februari, 13.30

Dansfréakz Vrij danspodium
cc de Moelie,
Sint-Sebastiaanstraat 14,
Linkebeek
02-380 77 51

Zondag 4 februari, 18.30

Made in (voor en door jongeren
tussen de 10 en 18 jaar)
cc Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
03-202 83 50 (Jeugd en Dans)

HUMOR

Donderdag 11 januari, 20.30

Terminaal door Gino Sancti
cc de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

Vrijdag 12 januari, 20.30

Comedy Night C'atsjoe
presenteert Adriaan Van den Hoof,
Intgeniep, e.a.
cc Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

12 en 13 januari, 20.30

Helden door De Nieuwe Snaar
cc Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59

Donderdag 18 januari, 20.30

Het leven zoals het is door
Raf Coppens
cc de Boesdaalhoeve,
Hoestraat 67,
Sint-Genesius-Rode
02-381 14 51

**18 (avant-première) en 19 januari
(première), 20.15**

Beter dan tevoren door De
schedelgeboorten (zie pag. 13)
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Maandag 22 januari, 20.30

De Negende door Hans Liberg
(zie pag. 13)
cc de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

Donderdag 25 januari, 20.30

Morimos Solamente door
Alex Agnew
cc Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Donderdag 25 januari, 20.00

Het leven zoals het is door
Raf Coppens
cc de Zandloper,
Kaasmarkt 75, Wemmel
02-460 73 24

Donderdag 1 februari, 20.00

War door Wouter Deprez
cc de Moelie,
Sint-Sebastiaanstraat 14,
Linkebeek
02-380 77 51

© Anja Hellebaun

Vrijdag 2 februari, 20.30

Beter dan tevoren door De
schedelgeboorten (zie pag. 13)
cc Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Vrijdag 2 februari, 20.30

Zelfs vrouwen hebben humor
door ZaZa
cc Strombeek,
Gemeenteplein,
Grimbergen
02-263 03 43

Vrijdag 2 februari, 20.30

War door Wouter Deprez
cc Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59

2 en 3 februari, 20.00

Amaai mijne rug! door Echt
Antwaarps teater
cc de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

LITERAIR

Donderdag 25 januari, 14.00

Gedichtendag 2007
Dichter bij elkaar (zie pag. 14)
ocmw-rusthuis Hof ten
Doenberghe,
Groendaalsesteenweg 32,
Hoeilaart
02-657 51 50

Donderdag 25 januari, 20.00

Gedichtendag 2007
Melankoliek door theater-
gezelschap De Zonderlingen
(zie pag. 14)
cc de Lijsterbes,
Lijsterbessenbomenlaan 6,
Kraainem
02-721 28 06

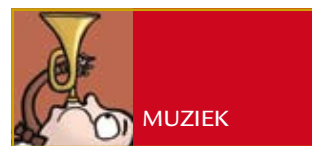
Dinsdag 30 januari, 14.30

**Boekbespreking 'De Vliegenaar
van Kaboel'** (K. Hosseini)
Parochiecentrum 'Sint-Maarten',
Veldeke 1, Zaventem

SENIOREN

Dinsdag 9 januari, 14.30

Champagne voor iedereen door
Jacques Raymond en Ingiani
cc Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Zaterdag 13 januari, 20.00

Tempel der liefde door Thé Lau
cc de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

© Danila Bilek

Zondag 14 januari, 11.00

Festina lente door Aurélia
Oud Gasthuis,
Gemeenteplein 24, Asse-Zellik
02-466 78 21

Zondag 14 januari, 11.30

Soundtrack zonder film
door Aranis
cc de Boesdaalhoeve,
Hoestraat 67,
Sint-Genesius-Rode
02-381 14 51

Donderdag 18 januari, 20.30

Timeless door Rock 4
cc Den Horinck,
Noorderlaan 20, Asse-Zellik
02-466 78 21

Donderdag 18 januari, 20.00
Café Weemoed door Raymond van het Groenewoud
cc de Zandloper,
Kaasmarkt 75, Wemmel
02-460 73 24

Vrijdag 19 januari, 21.00
Chupa Project Concert van Jan Vanlaet (zie pag. 15)
cc de Moelie,
Sint-Sebastiaanstraat 14,
Linkebeek
02-380 77 51

Woensdag 24 januari, 20.30
Donkey Diesel
cc Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Vrijdag 26 januari, 20.30
Under a Blue Jungle Moon door Bert Embrechts, Cesar Janssens, Eric Vermeulen en Tine Embrechts
cc Den Horinck,
Noorderlaan 20, Asse-Zellik
02-466 78 21

Zaterdag 27 januari, 20.30
Mariage door Kadril
cc Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Zaterdag 27 januari, 20.30
Slimmer dan de zanger
door Bart Peeters
cc Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59

Zaterdag 27 januari, 20.00
Kleinkunstavond met optreden van KOKHER
Zaal Solleveld,
Solleveldstraat 11,
Sint-Martens-Bodegem
0479-57 29 07 (Renaat Zelderloo)

Zaterdag 27 januari, 20.00
Tone-Clusters door Jean-Marie Aerts, Filip Casteels, Kris De Bruyne, Pieter-Jan De Smet, Patrick Riguelle & Henri Ylen
cc de Kam,
Beekstraat 172,
Wezembeek-Oppem
02-731 43 31

Donderdag 1 februari, 20.00
Cry Like A Man III door Jean Blaute, Paul Michiels & Roland cc de Zandloper,
Kaasmarkt 75, Wemmel
02-460 73 24

Vrijdag 2 februari, 21.00
Lalalover + Afterparty
Fenikshof Grimbergen,
Abdijsstraat 20, Grimbergen
02-263 03 43 (cc Strombeek)

Vrijdag 2 februari, 20.30
Troub Amour door Ishtar
De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

Zaterdag 3 februari, 20.15
Laura Vital (Spanje)
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Zaterdag 3 februari, 19.00
Jaarlijks concert Koninklijke Muziekvereniging
Sint-Jozefscentrum,
Groenstraat 21, Zaventem

JAZZ

Donderdag 25 januari, 20.30
Franco Saint De Bakker
cc de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

Donderdag 1 februari, 20.15
Ewout Pierreux Trio
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Zaterdag 3 februari, 20.00
Carlo Nardozza Quintet
Cultuurhoeve Mariadal,
Kouterweg 2, Zaventem

KLASSIEK

Zaterdag 6 januari, 19.30
Weens nieuwjaarsconcert met salonorkest 'Panache'
Foyer van cc de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-356 20 36 (Li Gijsels)

Zaterdag 6 januari, 20.30
Nieuwjaarsconcert door het Collegium Instrumentale
cc Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

Zondag 7 januari, 11.00
Weens nieuwjaarsconcert met salonorkest 'Panache'
Gemeentelijk Auditorium,
Hoogstraat 50, Zaventem
02-758 87 92

Donderdag 11 januari, 20.30
De Begeleidster door Betty Mellaerts en Veronika Ilchenko
cc Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59

Zaterdag 13 januari, 19.30
Winterconcert door K.H. Lutgardis Zoon
Centrum Sint-Lutgardis Zoon,
A. Quintusstraat,
Sint-Pieters-Leeuw
02-532 01 43

13 en 14 januari, 18.30
Winterconcert door K.H. Vossem's Voerezonen
Gemeentezaal,
Gemeenteplein, Vossem
www.vossemsvoerezonen.be

Zondag 14 januari, 16.00
Kerstconcert in Ossel
door Ensor Strijkkwartet
Sint-Jan-Baptistkerk,
Kasteelstraat, Ossel
02-460 73 24 (cc de Zandloper)

Vrijdag 19 januari, 20.30
Van William Byrd tot The Beatles
door The King's Singers
cc Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Zaterdag 20 januari, 20.15
Falstaff door Walpurgis
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Zondag 21 januari, 11.00
Sarie Lust (dwarsfluit)
& **Jan Lust** (piano)
De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

Donderdag 25 januari, 20.00
More than a voice door Françoise Vanhecke
cc de Bosuil,
Witherendreef 1, Jezus-Eik
02-657 31 79

Zaterdag 3 februari, 20.00
Grupetto Ensemble (zie pag. 15)
De Muze van Meise,
Brusselsesteenweg 69, Meise
02-268 61 74

Dinsdag 9 januari, 20.30
An Inconvenient Truth
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Woensdag 10 januari, 20.30
An Inconvenient Truth
cc Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59

Donderdag 11 januari, 20.00
The Devil Wears Prada
cc de Kam,
Beekstraat 172,
Wezembeek-Oppem
02-731 43 31

Zondag 14 januari, 15.00
Baas in eigen bos (nv)
cc Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59

Dinsdag 16 januari, 15.00
Vidange Perdue
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Dinsdag 16 januari, 20.30
The Queen
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Woensdag 17 januari, 20.30
The Devil Wears Prada
cc Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59

Vrijdag 19 januari, 20.00

Vidange Perdue
cc de Zandloper,
Kaasmarkt 75, Wemmel
02-460 73 24

Zaterdag 20 januari, 14.00
De Griezelbus (vanaf 8 jaar)
cc Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Dinsdag 23 januari, 20.30
Into Great Silence
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Woensdag 24 januari, 20.30
Borat
cc Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59

Dinsdag 30 januari, 20.30
Children of Men
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Woensdag 31 januari, 20.30
The Black Dahlia
cc Den Blank,
Begijnhofplein 11, Overijse
02-687 59 59

Van 2 tot 31 januari, doorlopend
Kam Kiest voor Kunst
Monique Petre
Cafetaria van Gc de Kam,
Beekstraat 172,
Wezembeek-Oppem
02-731 43 31

Van 4 tot 30 januari, doorlopend
Veerle Verheylewegen
Foyer van cc de Meent,
Gemeenveldstraat 34, Beersel
02-359 16 00

Vrijdag 5 januari, 20.00
(vernissage), **van 6 januari tot 8 februari**, doorlopend
(tentoonstelling) **No-thing** door Franciska Lambrechts (zie p. 14)
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Vrijdag 19 januari, 19.30
(vernissage), **20 en 21 januari, 14.00-18.00**, (tentoonstelling)
Chupa Project met schilderwerken van Jan Vanlaet (zie p. 15)
cc de Moelie,
Sint-Sebastiaanstraat 14,
Linkebeek
02-380 77 51

Tot 10 februari, donderdag tot zondag, 19.00-24.00
Craboutcha door Gaël Dejonge
Tat Art Gallery,
Kalenbergstraat 9, Dilbeek
02-569 56 17

Tot 20 mei, doorlopend
Collectietentoonstelling Vlinders
Koninklijk Museum voor Midden-Afrika,
Leuvensesteenweg 13, Tervuren
02-769 52 46

Tot 30 september, doorlopend
Collectietentoonstelling Hoofdtoeien
Koninklijk Museum voor Midden-Afrika,
Leuvensesteenweg 13, Tervuren
02-769 52 46

VOORDRACHTEN

Vrijdag 5 januari, 20.00
Kruid of onkruid? door Frans De Smedt
Cultuurhoeve 'Mariadal',
Kouterweg 2, Zaventem
02-720 20 67 (D. Decoene)

Dinsdag 9 januari, 13.30-15.30
Erfgoed: zes brandpunten uit de Tervuurse Geschiedenis (1)
Het Hertogelijk kasteel van Tervuren (± 1200 - 1782-85)
De Burggraaf,
Peperstraat 26, Tervuren
02-769 20 95

Woensdag 10 januari, 19.30
Private Archieven in Vlaanderen
door Mr. M. Vermote
cc Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 44 05 (A. Janssens)

Dinsdag 16 januari, 14.00
Creationisme door prof. dr. Johan Braeckman (RUG)
cc Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Dinsdag 16 januari, 13.30-15.30
Erfgoed: zes brandpunten uit de Tervuurse Geschiedenis (2)
Karel van Lorreinen,
landsgouverneur en 'Tervurenaar'
De Burggraaf,
Peperstraat 26, Tervuren
02-769 20 95

Woensdag 17 januari, 20.00
Corsica, land van sprekende stenen door reportagemaker Johan Isselée (VTB-VAB)
cc Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Vrijdag 19 januari, 20.00
Geneeskundige kruiden en paddestoelen door Prof. Ir. Jozef Poppe
gcc Kasteel Coloma,
J. Depauwstraat 25,
Sint-Pieters-Leeuw
02-377 23 91 (Brigitte Vandamme)

Maandag 22 januari, 19.30
Gesprekavond 'Ergonomie thuis en op het werk'
Zaal 'Ons Huis',
Burg. w. Servranckxplein 18,
Sint-Stevens-Woluwe
02-720 18 56 (redactie gemeentelijk infoblad)

Dinsdag 23 januari, 13.30-15.30
Erfgoed: zes brandpunten uit de Tervuurse Geschiedenis (3)
Tervuren in het midden van de 18de eeuw
De Burggraaf,
Peperstraat 26, Tervuren
02-769 20 95

Maandag 29 januari, 19.30
5 en 12 februari, 19.30
De ontdekking van het filmverhaal: 3 akten in 3 avonden (aansluitend bij de filmprogrammatie)
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Maandag 29 januari, 19.00-22.00
Over-hoop door schrijfster Sabine Cocquyt, lezing over gevolgen van een zwaar verkeersongeval voor het jonge verkeersslachtoffer
Papeblok,
Pastoor Vandesandestraat 15,
Tervuren
02-769 20 95

Dinsdag 30 januari, 14.00
Het vel van de rechter. Over conflict en samenleving in de xixste eeuw door prof. dr. Frank Flerackers
cc Westrand,
Kamerijklaan, Dilbeek
02-466 20 30

Dinsdag 30 januari, 13.30-15.30
Erfgoed: zes brandpunten uit de Tervuurse Geschiedenis (4)
De Prins van Oranje en Tervuren
De Burggraaf,
Peperstraat 26, Tervuren
02-769 20 95

Vrijdag 2 februari, 20.00
Verzorging van de moestuin door Werner Meysmans
Cultuurhoeve 'Mariadal',
Kouterweg 2, Zaventem
02-720 20 67 (D. Decoene)

CURSUSSEN

Woensdag 7 januari, 20.00
Ken je nieuwe verkeersregels
Papeblok,
Pastoor Vandesandestraat 15,
Tervuren
02-769 20 95

Vanaf 8 januari, maandag, 19.00-21.30
Vanaf 11 januari, donderdag, 13.30-16.00
(6 bijeenkomsten)
Basiscursus: **Met aquarel naar levend model**
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Vanaf 12 januari, vrijdag, 9.30-15.30
(6 bijeenkomsten)

Keramiek – module 3:
Draaiwerk en pottendraaien
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Vrijdag 12 januari, 19.00
Haal je schatten uit de watten.

Debat rond opvoeding van kinderen.
Parochiecentrum aan de Rink,
Balléstraat 6, Sint-Pieters-Leeuw
02-377 87 50 (Luce
Vanderschueren, kvLV-Leeuw)

Vanaf 13 januari, zaterdag, 9.30

Kunst en Kosmos (creatief atelier voor 6 tot 12 jaar)
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Vanaf 15 januari, maandag, 20.00-21.00

(10 bijeenkomsten)
Afrikaanse dans met live-percussie voor semi-gevorderden
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Vanaf 15 januari, maandag- en donderdagavond, 20.00-22.00

(16 bijeenkomsten)
Rode Kruis opleiding Helper-EHBO
Rode Kruis Vilvoorde,
Bolwerkstraat 35, Vilvoorde
02-253 10 58 (De Ryck Hedwigh)

16, 23 en 30 januari, 19.00-22.15

De veiligheid van grenzen... om te kunnen groeien. Hoe geef ik kinderen/pubers veiligheid op hun maat?
cc De Meent,
Gemeenveldstraat 34, Alsemberg
02-454 54 01 (Arch'educ
– Vormingsplus Halle-Vilvoorde)

Vrijdag 19 januari, 20.30

Ballroom & Latin, Opendeurdag
Dansclub Groot-Beersel vzw
Gemeentelijke feestzaal,
Hoogstraat 1, Beersel
02-381 06 62 (G. Mosselmans)

Vanaf 19 januari, vrijdag, 9.30-12.30

(8 bijeenkomsten)
Mindfulness: training in gewaar zijn
cc de Zandloper,
Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel
016-24 39 75 (Zorg-Saam)

Vanaf 22 januari, maandag en donderdag, 19.30-21.40

(16 bijeenkomsten)
Rode Kruis opleiding Helper-EHBO
Rode Kruis Wemmel,
Vander Zijpenstraat 48, Wemmel
0495-30 99 37

23 (introductie) en 30 januari (vervolgmodule), 19.30-22.00

Foutloos schrijven
cc de Boesdaalhoeve,
Hoevestraat 67,
Sint-Genesius-Rode
02-454 54 01 (Arch'educ
– Vormingsplus Halle-Vilvoorde)

Vanaf 30 januari, dinsdag, 19.30-22.15

(4 bijeenkomsten)
Interpersoonlijke communicatie
cc Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-255 46 90

25 januari en 1 februari, 19.30-22.15

Positief denken en de kunst van het genieten
Papeblok, Pastoor
Vandesandestraat 15, Tervuren
02-769 20 95

Vanaf 25 januari, donderdag, 18.45-19.45

(8 bijeenkomsten)
Videoclipdans (vanaf 12 jaar)
cc Het Bolwerk,
Bolwerkstraat 17, Vilvoorde
02-270 97 01

Zaterdag 27 januari, 10.30-17.00

VJ-Workshop (van 15 tot 26 jaar)
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Woensdag 31 januari, 19.30

Chocolade workshop
cc Strombeek,
Gemeenteplein, Grimbergen
02-263 03 43

Zondag 7 januari, 14.00

Nieuwjaarswandeling en -borrel op de Thaborberg
Start aan Parking Michielsheem,
Kattebroekstraat 199, Dilbeek
02-567 04 38 (Eric De Jonge,
Natuurpunt)

Donderdag 11 januari, 14.00

Zevenborrewandeling door NGZ
Start aan parking Vastiau-Godeau,
Steenweg op Eikenbrakel,
Alsemberg
0494-27 17 26
(Fernand Humbeek)

Zaterdag 13 januari, 18.00

10de glimwormenwandeling en kerstboomverbranding door Landelijke gilden Vossem
Vossem
02-767 13 73

Zondag 14 januari, 14.00

Mid-winterwandeling: Het Zoniënwoud halverwege de winter, georganiseerd door NGZ en Inverde vzw
Start aan Bosmuseum
Jan van Ruusbroec,
Duboislaan 6, Hoeilaart
0494-27 17 26
(Fernand Humbeek)

Donderdag 18 januari, 14.00

Tumulieggwandeling door NGZ
Start aan parking Bosmuseum
Jan van Ruusbroec,
Duboislaan 6, Hoeilaart
0494-27 17 26
(Fernand Humbeek)

Zondag 21 januari, 14.00

Wegwijs in 2007, een gezinswandeling
Start aan Kerkdries in Sterrebeek
02-731 62 80 (Herwig Lorent,
Vakantieoogens Sterrebeek)

Donderdag 25 januari, 14.00

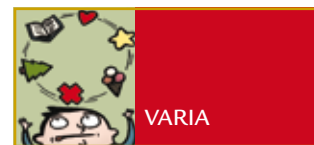
Doode Bemdewandeling, georganiseerd door NGZ
Start aan parking aan St. Pieter- en Pauluskerk, centrum van Neerijse
0494-27 17 26
(Fernand Humbeek)

Zaterdag 27 januari, 8.00-15.00

Kerselaartocht, door De Ijsetrappers Overijse
Start aan de Kerselaar,
Drogenberg 90, Overijse
02-687 42 94
(Jacqueline van der Horst)

Zondag 28 januari, 14.00

Wandelen door de Zennebeemden
Start aan parking kasteel,
Lotsestraat, Beersel
02-380 17 52 (Piet Onnockx,
Natuurpunt Beersel)

Zondag 7 januari, 6.00-12.00

Internationale vogelbeurs
Polyvalente zaal atheneum,
Spoorwegstraat 25, Zaventem
02-720 83 86

Donderdag 11 januari, 20.00-22.00

Documentatiecentrum Vlaamse Vereniging voor Familiekunde toegankelijk voor publiek
Muziekacademie,
Gemeenteplein, Groot-Bijgaarden
02-466 44 05 (A. Janssens)

Maandag 15 januari, 18.00-20.30

Bloedinzameling Rode Kruis
Campinezaal,
Kosterstraat 2, Diegem
016-31 61 15

Vrijdag 26 januari, 20.00

5de Boesdaalquiz
cc de Boesdaalhoeve,
Hoevestraat 67,
Sint-Genesius-Rode
02-381 14 51

Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de volgende agenda die de periode van 4 februari 2007 tot 4 maart 2007 bestrijkt, moeten ons de nodige informatie bezorgen voor 1 januari a.s. U kunt uw gegevens faxen naar 02-767 57 86 of e-mailen naar randkrant@derand.be. U kunt uw informatie ook per brief sturen naar ons redactieadres: Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse, met de vermelding RandUit Agenda. Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de gemeenschapscentra en de culturele centra in de rand. Om voor plaatsing in aanmerking te komen worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de rand. Het cursusaanbod wordt mee geselecteerd door Arch'educ, het vroegere Vormingsplus Halle-Vilvoorde. Info: www.archeduc.be.

De rand behoort tot de dichtst bebouwde gebieden van Vlaanderen, wat niet wegneemt dat hier nog aardig wat dier- en plantensoorten voorkomen. In deze elfdelige natuurreeks laten we per aflevering minstens één plant- en diersoort de revue passeren, waarbij de soortkeuze is afgestemd op het seizoen. Er wordt ook vermeld waar de besproken dieren en planten mits een dosis geluk nog te zien zijn, want de natuur is immers geen etalage.

TEKST Herman Dierickx | FOTO'S Vildaphoto

Eekhoorncircus in parken en bossen

Het aantal bloeiende, wilde planten is in januari uiteraard erg beperkt. De eerste van allemaal is ontegensprekelijk de hazelaar die je, afhankelijk van de grillen van het seizoen, gedurende de hele maand januari kunt zien bloeien. Als het dan erg koud is, kan de bloei uitblijven tot februari, als het warm is, kunnen de bloesems zich al openen in de tweede helft van december.

Tegelijk mannelijk en vrouwelijk

De hazelaar is een struiksoort die behoort tot de grote groep van de windbloeiërs. De wind

neemt de stuifmeelkorrels mee en laat ze zo wat overal lukraak neervallen, waarbij ze met een beetje geluk ook de stempel van een vrouwelijke bloem raken, liefst die op een andere hazelaarstruik dan waar het stuifmeel vandaan kwam. Genetisch gezien is deze kruisbestuiving veel interessanter dan de zelfbevruchting, die vergelijkbaar is met incest bij mensen. Op een hazelaar staan zowel mannelijke als vrouwelijke bloemen maar wel apart, daarom geldt hij als eenhuizige struik. De bloemen zijn eenslachtig: elke bloem is ofwel mannelijk – met alleen meeldraden – of vrouwelijk – met uitsluitend stampers. De mannelijke katjes zijn de lange, gele slier-

ten die je nu overal kunt zien. De vrouwelijke bloemen zijn erg klein en staan meestal aan het uiteinde van de takken in de takoksels. Ze zijn dieprood tot bordeaux gekleurd en vallen niet echt op als je ze niet kent. Toch zijn ze op elke struik aanwezig, vooral als die in de zon staat. Daaruit groeien later de lekkere hazelnoten die niet alleen door mensen erg gesmaakt worden, maar waar ook eekhoorns, muizen, kraaiachtigen en talloze insecten op belust zijn.

Een flinke hazelaar kan tot vijf meter hoog worden en een diameter halen van een zestal meter. Veel mensen realiseren zich dat niet als ze hem aanplanten. Meestal voorzien ze

niet zoveel groeiruimte en zijn ze mettertijd verplicht regelmatig te snoeien. Dat leidt dan dikwijls tot een afzichtelijke groeivorm zodat je toch maar beter oplet als je de soort in je tuin wil.

In grote delen van de rand is de hazelaar een veel voorkomende struik, zodat je hem echt overal tegen het lijf kunt lopen. Hij is een halfschaduw- of lichtsoort, wat wil zeggen dat hij een standplaats in volle zon of op halfbeschaduwde plaatsen wel ziet zitten. Als hij in volledig beschaduwde bossen staat, is hij dikwijls niet in staat vruchten te zetten bij gebrek aan zonlicht. De bodems waar hij het best groeit zijn de leem- en zandleemgronden die grote delen van Vlaanderen en de rand bedekken. Hij verdraagt veel vocht tot zelfs overstroming in de winterperiode, maar als het te nat blijft in het voorjaar verdrinkt hij en sterft dan een roemloze dood. Zo kan het gebeuren dat je hele groepen struiken dood aantreft op plaatsen waar in de volle groeiperiode het water erg hoog is blijven staan. Meestal is de soort wel in staat zich opnieuw te vestigen als de plaatselijke levensomstandigheden verbeteren.

Verbluffende klimmers

Een zoogdiersoort die je nu heel goed kunt observeren in de rand is de rode eekhoorn, die inderdaad egaal roodbruin is gekleurd. Zoals zich laat raden, zit het Zoniënwoud er vol van, maar ook in vele parken en bossen elders is het diertje aanwezig. Maar in het Zoniënwoud kom je op verschillende plaatsen ook de Aziatische grondeekhoorn tegen, die je bovendien vrij gemakkelijk kunt observeren omdat hij niet schuw is. Je herkent

'Eekhoorns houden geen winterslaap en moeten dus elke dag hun kostje bijeen zoeken, wat niet gemakkelijk is in deze tijd van het jaar'

hem gemakkelijk aan de zwarte langsstrepen op de grijze rug. Vandaag zouden er in het hele Zoniënwoud ongeveer tienduizend rondspringen. En dan te weten dat de eerste dieren afkomstig zouden zijn van een dierenhandelaar die ze begin de jaren 70 van vorige eeuw losliet.

Om een gezonde populatie rode eekhoorn te kunnen bevatten, moeten in een bos minstens wel vruchtdragende bomen of struiken als beuk, eik, den, spar, hazelaar, ... aanwezig zijn, want die vormen het hoofdvoedsel van deze sierlijke pluimstaart. In een monotoon populierenbos zonder ondergroei zul je hem dus niet tegenkomen want daar vindt hij niets te eten.

In tegenstelling tot wat we wel eens denken, houden eekhoorns geen winterslaap. Ze moeten dus elke dag hun kostje bijeenzoeken wat niet zo gemakkelijk is in deze tijd van het jaar. Het is dan ook logisch dat ze in betere tijden voorraden van noten en vruchten aanleggen waaruit ze kunnen putten in de koudste periode van het jaar. Eekhoorns beschikken over verbluffende klimcapaciteiten. Je houdt het niet voor mogelijk hoe ze op een boomstam bliksemsnel loodrecht naar boven of beneden spurten. Of hoe ze, half zwevend, half springend, van de ene boomkruin naar de andere zwiepen, soms via bangelijk dunne

twijgjes. Dat kun je nu allemaal prima observeren omdat er nog geen bladeren aan de bomen zitten.

In de winter komen deze diertjes gemakkelijker op de grond dan in andere seizoenen, precies omdat de zoektocht naar voedsel hen minder schuw maakt. Het is niet ongewoon dat ze zelfs uit je hand komen eten. In veel parken in Londen bijvoorbeeld zitten eekhoorns elke dag echt te wachten op voorbijgangers die nootjes uitdelen. St-James Park, waar tientallen eekhoorns de met chocolade omhulde hazelnootjes uit je hand komen weggrissen, spant hier echt wel de kroon.

Maar vergis je niet. Als de eekhoorn zich bedreigd voelt of jongen heeft, kan hij bij-

zonder agressief uit de hoek komen. Dat kan ook het geval zijn als je een ziek of gewond dier wil oprapen om het te (laten) verzorgen. De instinctieve reactie van zo'n 'bedreigd' dier kan leiden tot een hevige aanval die je flinke beten of klauwsporen kan bezorgen. Voorzichtigheid is in deze zeldzame gevallen dus wel geboden.

Sympathieke gastjes uit het Noorden

Een vogelsoort die nu op vele plaatsen door bossen en parken dartelt, is het sijsje. Dit kleine, zwart-met-gele vogeltje is een wintergast in onze contreien, en is vooral verzet op de zaden van de zwarte els en fijnspar. Takje per takje kan het afspeuren op zoek naar rijpe zaden. Dat laatste aspect, rijpe zaden dus, is niet onbelangrijk want de vogels zijn niet in staat ze uit een sparrenkegel te halen omdat hun bek daarvoor te kort is. Ze moeten dus wachten tot de vruchten echt rijp zijn en de zaden er zo goed als uitvallen. In de koudste periode van het jaar komen sijsjes graag op voedertafels af waar ze verschillende soorten zaden eten. Het is daarbij opvallend dat ze zich meestal bescheiden opstellen tegenover andere disgenoten. Heel dikwijls wachten ze als het ware hun beurt af om pas als laatste op te eten wat andere soorten achterlieten. Op het moment dat je ze van zo dichtbij kunt bekijken, zie je goed het verschil tussen mannetjes en wijfjes. De eersten zijn veel duidelijker geel en zwart getekend dan de wijfjes die er soms bijna uitzien als een mus. De kans dat je deze sympathieke vogeltjes in de zomer te zien krijgt, is vrij klein want het aantal broedkoppels ligt nogal laag in Vlaanderen. In de winter komen de vogels uit Noord-Europa bij ons op bezoek omdat het ginder dan echt wel te bar is om er te kunnen overleven. Vanaf maart-april trekken ze weer naar het noorden waar ze hun nestje bouwen en zorgen voor nakomelingen. Het leven van een sijsje is relatief erg kort: gemiddeld maar een viertal jaar, zoals dat ook het geval is voor veel andere kleine zangvogels.

De bladeren voor zijn

In het Prinsenbos in Grimbergen tref je de drie hierboven besproken soorten zeker aan, evenals in de domeinen Groenenberg en Gaasbeek in Lennik, het gemeentepark van Wommel of het Twaalf Apostelenbos en het Arboretum in Tervuren, en op vele andere plaatsen. Als je er nu op uittrekt is de kans dat je ze ziet heel groot. Na de maand maart is dat veel minder het geval omdat de bladeren die dan aan de bomen komen de vermelde soorten aan het oog onttrekken. □

Laatst zat ik op de trein van Jette-Sint-Pieters naar Brussel-Noord naast een mooie studente omdat alleen het zitje naast haar nog vrij was. Voor ons zat een oma-achtige dame. Zij en de studente hadden iets gemeen, iets familiaals of sociaals, want zij zetten hun gesprek, dat misschien al bezig was van in Dendermonde, gewoon voort tot Brussel-Noord.

TEKST Guido Fonteyn | FOTO Patrick De Spiegelaere

Neem eens de trein

De hele coupé had trouwens iets gezelligs, iets heel Vlaams, en ik heb braaf en bijna gelukkig geluisterd. Nu ligt tussen Jette-Sint-Pieters en Laken wat braakland, en het toeval wilde dat daar enkele politieagenten met honden systematisch naar iets of iemand aan het zoeken waren. Iedereen keek er vanuit de voorbijrijdende trein een paar seconden naar zonder enig vermoeden naar wie of wat werd gezocht.

‘Kijk, Witse’, zei de studente.

‘Ah, Witse’, zei de oma. ‘Zondag ook gezien?’ Ze, de studente, had ook gekeken, en ik moest mezelf inhouden om niet te zeggen dat ik ook had gekeken. Die gemeenschappelijke belangstelling voor deze televisiereeks was voor oma een gedroomd opstapje, want daarna was ze tot Brussel-Noord niet meer te stuiten.

‘Witse is bij ons komen voorlezen’, zei ze, ‘in de voorleesweek van de bibliotheek van Strombeek-Bever. Hij las iets voor uit De Naam van de Roos, en goed dat dat was, maar moeilijk, want het is toch een ingewikkeld boek. Ik dacht meteen aan mijn kleindochter die dat boek moet lezen van haar leraar Latijn.’ Ik dacht op mijn beurt even het mijne over leraars Latijn.

‘Maar Witse was niet alleen’, zei oma. ‘Er was ook een acteur die een gedicht voordroeg van dinges. Echt mooi, maar hoe heet die acteur nu weer. Hij speelt in Thuis en hij is getrouwd met een blonde actrice.’ Ik zocht

met al mijn mogelijkheden mee, maar Thuis is niet aan mij besteed, de voordragende acteur kon ik dientengevolge niet thuisbrengen, en zoveel blonde actrices schoten mij ook al niet te binnen. Terwijl ik in de nevelen van mijn onderbewustzijn nog ijverig maar vruchteloos daarnaar op zoek was, had oma al aan een ander hoofdstuk aangesneden.

‘Je kent Edmond nog wel’, zei ze, ‘mijn vroegere baas.’ De studente knikte, en ik stelde mijn waarnemingen bij. Volgde een nogal lange en ingewikkelde inleiding, waaruit bleek dat oma was geïnviteerd op een reünie van vroegere schoolvriendinnen, dat ze haar trein had gemist en na een aantal avonturen en omzwervingen op een laat uur in een verkeerd restaurant in Brussel terecht was gekomen.

‘En daar zat mijn vroegere baas Edmond’, vertelde ze. ‘Maar hij was niet alleen. Hij vroeg hoe het met me ging, en ik zei goed. Gij hebt het zeker ver gebracht aan uw gezelschap te zien, zei ik daarna, want achter Edmond stond prins Laurent op zijn gemak met zijn handen in zijn zakken. Hij antwoordde – Edmond, niet Laurent – ah ja, dat gebeurt wel eens en toen dacht ik bij mezelf: hoe moet ik die prins nu aanspreken? Is dat nu sire – maar dat is de koning – of monseigneur, of alleen maar mijnheer, want tegen prinses Mathilde, die van Philip, en ook tegen de Laurence van Laurent zegt men gewoon *madame*, dat weet ik pertinent, al klinkt het raar. Ik kan immers

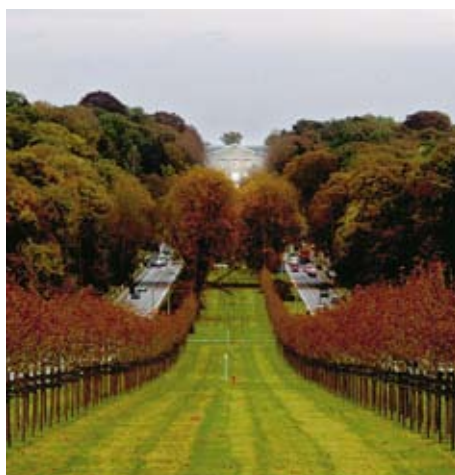
ook madame tegen u zeggen, maar van die monseigneur was ik toch niet zeker. Ik heb dan maar iets gemompeld toen Laurent mij een hand gaf. Dat is nu twee jaar geleden.’ Ze genoot er duidelijk nog van.

Ik heb niets gezegd, hoewel ik goed wist dat prins Philip met *monseigneur* wordt aangesproken, maar hoe je prins Laurent aanspreekt, daar was ik plots ook niet meer zo zeker van. De studente was mij overigens voor en zei dat prinsen – en zeker koningen – niet zomaar mogen worden aangesproken en dat gewone burgers alleen mogen antwoorden op eventuele vragen die hen door koningen of prinsen worden gesteld. Zij brengt het beslist erg ver!

Toen kwamen we aan in Brussel-Noord en stapten ze beiden uit, elk naar hun bestemming. De studente naar een cursus, de oma naar iets cultureels in de Bozar, zoals terloops tijdens het gesprek was meegedeeld. Ik spoorde verder naar Gent in een moderne en zeer comfortabele versie van de boemeltrein. Die stopte nog in Liedekerke, Denderleeuw, Ereembodegem, Aalst, Lede, Serskamp, Schellebelle, Kwatrecht, Melle en uiteindelijk in Gent-Sint-Pieters, allemaal mooie Vlaamse namen.

Neem eens meer dat openbaar vervoer. Overigens was het beslist monseigneur! □

Van huizen & tuinen

Dodelijke ziekte bedreigt paardenkastanjes

Al enkele jaren worden de paardenkastanjes in ons land geteisterd door vroegtijdige bladverkleuring en bladval, waardoor de bomen er eind juli al uit zien alsof het volop herfst is. Deze plaag wordt veroorzaakt door de rupsen van een mineermot die het blad van binnenuit opeten. Tot nog toe blijkt dit de conditie van de bomen niet aan te tasten en is de schade vooral van esthetische aard.

TEKST Paul Geerts | FOTO'S Patrick De Spiegelaere

Sinds enkele jaren is er echter een nieuwe en veel ernstiger bedreiging opgedoken: de 'bloedingsziekte', zo genoemd omdat aangetaste bomen op de stam vochtplekken vertonen waaruit een bloedkleurige vloeistof lekt. De overlevingskansen van een aangetast paardenkastanje lijken zeer gering: bij geen enkele boom is al herstel aangetoond en er zijn al meerdere gevallen bekend waarbij de boom helemaal het loodje legt. De indruk bestaat dat de ziekte in Vlaanderen sluipend toeneemt. Ook elders in West-Europa, zoals in Nederland, Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk, teistert de bloedingsziekte de paardenkastanjes.

Bacterie is boosdoener

Naar alle waarschijnlijkheid wordt de bloedingsziekte veroorzaakt door een bacterie uit de groep *Pseudomonas syringae*. Hoewel de precieze wijze waarop de bacterie in de boom terecht komt nog niet bekend is, is wel duidelijk geworden dat beschadigingen of verwondingen een risico op besmetting met zich meebrengen. Momenteel wordt nagegaan of stressfactoren, zoals droogte, wateroverlast,

verharding... een rol spelen. Probleem is ook dat de ziekte moeilijk vroegtijdig te herkennen is omdat de typische aantasting aanvankelijk onder de bast van de boom aanwezig is. Het is evenmin duidelijk welke andere symptomen specifiek wijzen op de aanwezigheid van bloedingsziekte. Tussen het verschijnen van de eerste symptomen en het daadwerkelijk afsterven, verloopt meestal 1 tot 3 jaar. Maar de ziekte heeft soms een sneller verloop: een getroffen boom kan ook binnen enkele maanden dood zijn.

Aantasting in kaart gebracht

Op basis van een enquête van Bomen Beter Beheren v.z.w. wordt het aantal aangetaste paardenkastanjes in Vlaanderen geschat op 50 tot 60%. Het is echter niet zeker of het hier in alle gevallen echt de bloedingsziekte betreft. Om de precieze omvang van het probleem in kaart te brengen, heeft de Werkgroep 'Paardenkastanje' van de Vlaamse regering in het najaar van 2006 een groot-schalige enquête georganiseerd bij gemeentelijke groenbeheerders en beroepsmensen uit de privésector. Indien hieruit zou blijken dat

effectief de helft van onze paardenkastanjes zijn aangetast, dan kan men gerust spreken van een ramp. De paardenkastanje is een van de meest voorkomende boomsoorten in grote tuinen, parken en openbare aanplantingen. Een bloeiende paardenkastanje is in het voorjaar wellicht de meest opvallende en alleszins de meest spectaculaire onder de bloeiende bomen. Het is op zich al een imposante boom, maar wanneer hij helemaal overdekt is met de grote witte of rode bloemkaarsen, is hij nog indrukwekkender. Bloeiende bomen van zo'n omvang komen in ons klimaat nauwelijks voor.

Verspreiding ziekte voorkomen

In afwachting dat men meer weet over de geheimzinnige ziekte, en eventueel een afdoend bestrijdingsmiddel heeft gevonden, raadt de Werkgroep 'Paardenkastanje' aan om voorlopig geen paardenkastanjes meer te planten of te verplanten. Werkzaamheden aan aangetaste paardenkastanjes moeten zo veel mogelijk vermeden worden om eventuele verspreiding van de ziekte te voorkomen. Verder wordt afgeraden om ongecomposteerde houtsnippers van aangetaste paardenkastanjesbomen te gebruiken als strooisellaag/afdeklaag in beplantingen. □

Info

! www.paardenkastanje.be

Het landhuis van Herman Teirlinck in Linkebeek ziet er nog precies hetzelfde uit als in 1905.

Mijn 'Gids voor Vlaanderen' schrijft dat het station van Linkebeek verschillende keren werd afgebeeld door de surrealist Paul Delvaux. Die behoort niet tot mijn favoriete schilders, maar een mooi stationnetje behoort wel tot mijn favoriete bezienswaardigheden. Helaas blijkt dat van Linkebeek alleen nog op oude postkaarten te staan en is het bouwsel waardoor het werd vervangen een draak die wordt beschilderd door graffitispuiters. Of het voormalige stationnetje inderdaad ook op zo'n 'Small Train Station at Night' van Delvaux staat, blijkt overigens een welles-nietesonderwerp te zijn en blijft misschien een eeuwige vraag: Delvaux gaf zijn stationnetjes geen plaatsnamen mee en de Brusselse stationnetjes geleken op elkaar.

TEKST Brigitte Raskin | FOTO'S Edgard Alsteens

Naar Linkebeek, 'eene weelde'

Een vriendin die officieel in Ukkel woont, heeft me de weg naar Linkebeek leren vinden. 'Eigenlijk woon ik meer daar dan in Ukkel, ik ben thuis in Linkebeek', zegt ze. Sinds ik het daar ben gaan verkennen, begrijp ik volkomen wat ze bedoelt. De grens tussen Ukkel in Brussel en Linkebeek in Vlaanderen (waar het mini-dorp een van de zes faciliteitengemeenten in de Vlaamse rand is), die grens is ter hoogte van het kerngebied van Linkebeek rechttoe, rechtaan getrokken. Ze volgt niet eens de kronkelloop van de Braambeziënlaan en de Oude Weg, laat staan dat ze de Horzelstraat laat aansluiten bij waar die vanzelf naartoe loopt: naar waar de ge-

schiedenis van Linkebeek begon, de hoogte, uitkijkpost en natuurlijke vesting waarop vandaag de kerk boven het dorp uittorent.

Zoete rust

Achter het station, dat nog nipt op het grondgebied van Linkebeek staat, deelt de grens de wijk Homborch bij Ukkel in, ofschoon ook de bewoners daarvan traditioneel eerder thuiszijn in Linkebeek. En laat nu net in die officieel Ukkelse wijk de Sint-Elooishoeve liggen, ooit een grote boerderij, nu een privéwoondomein en in de eerste helft van de twintigste eeuw een 'afspanning' (zoals een café-restaurant op de buiten toen heette) die een uitverkoren verzamelplaats werd

van Brusselse kunstenaars die de stad soms ontvluchtten. Een van hen was de dichter Prosper van Langendonck (1862-1920). Hij verwoordde op het eind van zijn gedicht 'Naar Linkebeek' wat hij en de anderen daar kwamen zoeken: 'Ginds gewis, binnengereisd in 't blauw verschiet, / achter 't warm weemlend gestoei van aarde en lucht, / plukt men, van geurigen twijg, de bloeme van / zoete rust, zielevreë?'

In zijn geheel andere stijl typeerde de schrijver Felix Timmermans (1886-1947), nadat hij eens te gast was geweest onder de Brusselaars daar in de Sint-Elooishoeve, Linkebeek als 'een nest in de bomen'. Die waarschijnlijk mondelinge uitspraak werd

zorgvuldig doorgegeven tot vandaag, natuurlijk vooral door de Vlamingen, terwijl de Franstaligen over Linkebeek graag zeggen dat het *la petite Suisse brabançonne* is.

De zoete rust van Van Langendonck, het nest van Timmermans en het berglandschap van de Franstaligen, het klopt nota bene allemaal. Dat moet ook Brusselaar Herman Teirlinck (1879-1967) hebben vastgesteld toen hij besloot om naar Linkebeek te verhuizen om zich daar intenser aan het schrijverschap te wijden. Teirlinck was bevriend met designer en selfmade architect Henry van de Velde (1863-1957), en wat die enkele jaren eerder in Ukkel had gedaan deed Teirlinck hem in 1905 in Linkebeek na: zelf zijn eigen landhuis bouwen, zijn eigen oase creëren, een nest voor zijn gezin, een broedplaats voor zijn werk.

Huize Teirlinck in Linkebeek, klopt dat dus ook? Jazeker, zo blijkt, al wist ik tot voor kort niet beter dan dat er maar één Teirlinckhuis bestond, het huis in het naburige Beersel dat de schrijver de laatste eenendertig jaar van zijn lange leven bewoonde en dat nu zowel museum als expositiepad is. Dat, zeg maar openbare, Teirlinckhuis in Beersel heeft zijn vaste openingsuren, van het Teirlinckhuis aan het Koekoekspad in Linkebeek vond ik toen ik er benieuwd naar werd niet eens het huisnummer.

Aan het koekoekspad

De dichter koos een mooie zomerdag uit om 'Naar Linkebeek' te gaan, wij – de een reporter, de ander fotograaf – wandelen er op een zachte en zonnige herfstdag rond. We zijn de trap van aan de kerk tot in de Kasteelstraat nog niet helemaal afgedaald, of we begrijpen al waarom Linkebeek bij Brussel wordt vergeleken met Sint-Martens-Latem bij Gent: het zijn beide schilderachtige artiestendorpen in de schaduw van de grote stad. De kern van Linkebeek, bergachtig met her en der een flinke trap, doet ons overigens meer denken aan Montmartre in Parijs, maar dan wel in de tijd dat die hooggelegen stadswijk nog landelijk was en ook kunstenaars aantrok die 'gestoei van aarde en lucht' wilden zien.

Die hooggelegen dorpskern kun je moeilijk het centrum van Linkebeek noemen, omdat hij aan de rand ligt. Daarom kan je de hoogte beter als een troon zien waarvoor een breed en prachtig tapijt is ontrolt – 'eene weelde' zei Teirlinck over zijn woonplek en dat kun je van heel Linkebeek zeggen. Het stramien van het overwegend groen gekleurde tapijt wordt gevormd door vijf beken: één grote, de Linkebeek zelf, die een lus vormt

rond de dorpskern, één geheime, de Kellebeek, die ondergronds is moeten gaan, en drie kleintjes, de Wijnborre-, Jezuiten- en Koekoeksbeek, die uitmonden in de grote. Terwijl je het dorp doorkruist, heb je dikwijls een van die beken kabbelend aan je zijde – Linkebeek evolueerde van boerendorp tot villapark, maar bleef toch platteland. Het is dan ook rustig oversteken van het groene Wijnbrondal, voor de Franstaligen 'Vallée des artistes' (de cineast André Delvaux, 1926-2002, was één van hen), naar 't Holleken, de tegenhanger in het zuiden van 't Heuvelken in het noorden.

Maar om het huis van Teirlinck te vinden, moeten we naar de oostkant, daar waar de meeste straten nog een dreef zijn. Het Koekoekspad ligt langs de Koekoeksbeek en loopt dood naast een landhuis in cottage-stijl. Het ziet er nog net zo uit als op de foto uit 1905, waarop de bouwheer wat slungelig zowel zijn huis als zijn vrouw en dochtertje presenteert. We laten op het overdekt terrasje het deurklokje klingelen, maar er wordt niet opengedaan. Dat de huidige bewoner, naar wij achteraf vernemen een vrouw van tachtig, niet thuis is, mag niet verwonderen: ze kan het nog nauwelijks redden in het huis, dat onbereikbaar is per auto. Een ziekenwagen, laat staan de brandweer, kunnen niet tot op het erf geraken, en voor boodschappen en vuilnis is het altijd een pad lang heen en weer gesleur. In de tijd van kar en koets een oase, in die van de auto te geïsoleerd.

Wonderlijke visvangst

We lopen twee straten om naar de Vijversdreef, om te zien of er ooit van daar een asfaltweg naar het Teirlinckhuis kan getrokken worden. Breed hoeft die dan niet te zijn, vele straten in heuvelend en kabbelend Linkebeek zijn smal en het is er voorzichtig rijden. Maar het huis is onzichtbaar van in de Vijversdreef, verstopt door zowel poorten en een privé-weg als wildgroei. Achteraf vernemen we dat aan de gemeente al jaren tevergeefs om een weg naar het Teirlinckhuis wordt gevraagd.

De vijf vijvers langs de Jezuitenbeek die de naam van de dreef inspireerden, staan leeg, een vreemd gezicht dat afwijkt van de dorpsfoto's. Een volgende hoek om vernemen we en krijgen we te zien wat er aan de hand is: hier opereert, in dienst van de Vlaamse Milieumaatschappij, het Centrum voor Visteelt. Reken maar dat de vijvers van half december tot half november wel vol staan, met uitstekend bronwater dat jaarlijks de vijvers hervult. Daar worden dan acht soorten zoetwatervis in gekweekt, in volgorde van uitzetting kwabaal, snoek, serpeling, rivierdonderpad, kopvoorn, winde, kroeskarper en beekforel. Een chef vertelt, een werknemer toont ons een wonderlijke visvangst van forel. Die werd pas onlangs uit de vijvers gehaald en wacht nu in een net in een grote waterbak op het vervolg van het verhaal. Want iedere vissoort heeft haar eigen verhaal, dat van de rivierdonderpad gaat over het mannetje dat de eitjes bewaakt en soigneert, dat van de kwabaal over een uitgestorven soort die door het centrum is geherintroduceerd.

Wat verder met de vis gebeurt, kan ik raden, de groene kant van het verhaal: natuurherstel, de zuivering van de rivieren, dood water wordt weer levend en visrijk – ik las in de krant dat het zelfs al lukt met de Demer, een gerenommeerd vervuilde waterloop. De mannen met laarzen van het Centrum voor Visteelt zijn op hun manier artiesten en behalve nest in de bomen is Linkebeek ook visvijver in het riet. Wat mooi is dat, die link van dit mooie dorp met heel Vlaanderen, 'eene weelde' die van hier naar de monding van de rivieren kabbelt. □

Met dank aan Alex Geysels, bewoner van 't Holleken en dé kenner van Linkebeek, aan zijn dorpsgenoot Willy Sterckx en aan viskundige Johan Auwerx, die van Diepenbeek is en in Linkebeek werkt.

En met raadpleging van Stefan van den Bossche, 'Herman Teirlinck in Linkebeek', kunsttijdschrift Vlaanderen, juni 2006.

Aan tafel met buitenlandse proefkonijnen

Duisburg, een deelgemeente van Tervuren, is een speldenkop groot en telt slechts één restaurant: 'De Quabrie'. 'Ondanks het grote aantal wereldkeukens hier in de streek, ontbrak er toch een restaurant met een typische Belgische keuken', vertelt eigenaar en kok Benoit Devijver. 'Ik ben geboren en getogen in Duisburg, dus de beslissing om daarmee te starten, lag voor de hand.'

TEKST Veronique Verlinden | FOTO'S Filip Claessens

Buitenlanders die in Brussel wonen, kunnen uit zo'n overvloed aan restaurants kiezen, dat ze de weg naar de Vlaamse rand niet inslaan. 'De Quabrie' leek me daarom een uitstekende gelegenheid om twee van hen op andere gedachten te brengen. Proefkonijnen van dienst zijn een Italiaanse en een Brits/Franse vriendin.

Een mysterie

Na enkele keren verkeerd te zijn gereden, stoppen we uiteindelijk voor een wit, gezellig verlicht huisje. 'De vreemde naam van het restaurant verwijst naar de straat waarin het pand ligt', vertelt Benoit Devijver. 'Maar wat de naam precies betekent, weten we spijtig genoeg niet. Over elke straat in Duisburg vind je wel één of andere uitleg in de historische geschriften, maar De Quabriestraat blijft een mysterie.' Als we de deur van 'De Quabrie' openduwen, heb ik even het gevoel dat we een typische, wat ouderwetse Vlaamse woonkamer binnenstappen. Hoewel je op een maandagavond niet veel volk zou verwachten, zijn toch veel tafeltjes bezet. De bediening belooft alvast veel goeds. Vrien-

delijk staat de ober ons te woord en geduldig vertaalt hij de verschillende gerechten in het Engels. Mijn buitenlandse tafelenoten, die geregeld klagen over de bediening in Brussel, zijn alvast onder de indruk. De menukaart is vrij klassiek. 'De nadruk ligt op vis en vlees', legt Benoit uit, 'mosselen zijn onze specialie'

'Mijn buitenlandse tafelenoten, die geregeld klagen over de bediening in Brusselse restaurants, zijn onder de indruk van zoveel vriendelijkheid'

teit en tijdens het seizoen is er veel belangstelling voor onze wildbereidingen.' De suggesties zijn minder klassiek en daaruit kiezen we als voorgerecht de eendenkroketten met tomaten-champignonsaus (€ 11). Een lekkere combinatie, maar de kroketten mochten net iets warmer zijn.

Zonder franjes

Na lang zoeken besluit mijn twijfelende Italiaanse tafelenote het 'Slaatje met lauwe geitenkaas' (€ 9) te nemen. Hoewel aangeduid als een voorgerecht, krijgt ze een ruime portie voorgeschoteld, die niet extra wordt aangerekend. Ook culinair blijkt het een goede keuze. Ze is vooral in de wolven over de kaas die in reepjes spek is gerold: een ontdekking die ze mee naar Italië neemt. Mijn Frans/Britse tafelenote is een grote visliefhebber en kiest voor het 'Kabeljauwhaasje op Italiaanse wijze' (€ 15). Zij is iets minder enthousiast. Ook in haar gerecht zijn stukjes spek verwerkt, maar die combinatie vindt ze minder geslaagd. En de saus bij dit gerecht is volgens haar een beetje flauw. Eén twijfelaar en één tevreden kant. Dat betekent dat mijn gerecht de doorslag zal geven. Ik kies voor één van de wild-klassiekers: 'Hertenfilet met bospaddestoelen' (€ 17) en krijg een lekker stuk perfect gebakken vlees op mijn bord. De saus met boschampignons smaakt er uitstekend bij. Spruitjes, een stronkje witloof en een halve appel met veenbessenconfituur maken het geheel af. De kroketjes krijg je er à volonté bij. Als dessert nemen we de 'Perentaart met speculaasijs' (€ 6): geen onvergetelijke sensatie, maar wel een degelijke afsluiter. Bij 'De Quabrie' kun je terecht voor eerlijke kost, ruime porties, een goede prijs/kwaliteitverhouding en een uiterst vriendelijke bediening. Kortom: een goed adres voor een fijne hap zonder veel franjes. □

Info

De Quabrie, Kerkplaats 2,
3080 Duisburg (Tervuren), 02-768 16 39
Zaterdagmiddag en dinsdag gesloten
Reserveren in het weekend is aangeraden

Symposium over de rand

Vlaamse regering spitst beleid toe op ‘ontnederlandsing’

‘Ontnederlandsing’ klinkt al heel wat anders dan ‘verfransing’. Deze opmerkelijke uitspraak deed minister Frank Vandenbroucke, bevoegd voor de Vlaamse rand, op een druk bijgewoond symposium van de Orde van den Prince in Dilbeek op 18 november l.l. Eerder had ook Ordevoorzitter Frank Meysman dit nieuwe woord in de mond genomen: ‘Ontnederlandsing’.

TEKST Guido Fonteyn | FOTO Patrick De Spiegelaere

Als dit woord het Nederlands taalgebruik in Vlaanderen binnenduikt, kan het Orde-symposium meteen al als geslaagd worden beschouwd, al waren daar ook andere redenen voor: meer dan driehonderd aanwezigen, grondige dossiers, grondige debatten. Een minpunt was wel dat uit de aanwezigheidslijst blijkt dat de meeste deelnemers uit Vlaams-Brabant kwamen. De belangstelling – en de daaraan gebonden ‘draagkracht’ voor de problemen van Brussel en de Vlaamse rand vanuit de andere Vlaamse provincies was niet erg groot – maar dit is geen nieuw gegeven. De hele Vlaamse regering zou zich hier eens over moeten buigen!

Spanning tussen stad en rand

Waarin bestaat nu het onderscheid tussen ontnederlandsing en verfransing? Verfransing heeft altijd wat met Brussel te maken, ontnederlandsing – of de toevloed van anderstalige leerlingen naar Vlaamse scholen – is een fenomeen dat zo stilaan in heel Vlaanderen wordt vastgesteld. Frank Meysman verwees naar de stad Antwerpen, waar meer dan de helft van de leerlingen van allochtone oorsprong is. Minister Vandenbroucke zei dat men tot in De Panne geconfronteerd wordt met ontnederlandsing, en zeker in Antwerpen, Mechelen en heel Vlaams-Brabant.

Frank Vandenbroucke vergastte zijn toehoorders op een stevige toespraak. Zo zei hij dat de druk die vanuit Brussel op het randgebied wordt uitgeoefend niet uniek is. Alle stedelijke gebieden worden geconfronteerd met een spanning tussen stedelijk centrum en een

(meer) landelijke rand. Voor Brussel komt daar de taalproblematiek bij. Omwille van het tweetalige karakter van de hoofdstad, het bestaan van faciliteiten in een aantal randgemeenten en de historisch gegroeide aanwezigheid van Franstalige Belgen in Brussel, staat ook rond Brussel het Nederlands onder druk. Daarom werkte de Vlaamse regering een specifiek taalbeleid uit voor de Vlaamse rand, naast een economisch gericht beleid. De minister verwees in dit verband naar het START-project, een omvangrijk investeringsprogramma ter ondersteuning van de sociaal-economische dynamiek in de regio. Het taalbeleid is dus niet de enige dimensie van de actie van de Vlaamse regering in de Vlaams-Brabantse regio (die zeker op economisch vlak breder is dan de Vlaamse rand), maar het maakt er wel deel van uit.

Scharniermomenten

De hoeksteen van dit taalbeleid is dat het Nederlands de officiële taal is in de Vlaamse rand, en dat inwoners van dit gebied behoren tot een gemeenschap waar het Nederlands deze status heeft. Anderstaligen en nieuwkomers hebben er belang bij zich via deze taal te integreren. Vandenbroucke erkent dat een groep Franstaligen niet van plan is het Nederlands in hun dagelijks leven te gebruiken. ‘Wij kunnen deze mensen daartoe niet dwingen’, zegt hij, maar in hun contacten met de overheid is dit wel het geval, en daar zal dan ook streng op worden toegezien. Daarnaast is er echter een groeiende groep anderstaligen die kansen missen omdat ze geen Neder-

lands kennen en daarenboven laaggeschoold zijn. Het gros van de werklozen (60 %) in de rand bestaat immers uit laaggeschoolde anderstaligen.

Minister Vandenbroucke constateert dat er een bredere beweging op gang komt van anderstaligen die beseffen dat kennis van het Nederlands onontbeerlijk is voor het vinden van werk en daaraan gekoppeld hun zelfontplooiing. De Vlaamse regering zal daar nadrukkelijk op gaan inspelen door deze mensen niet één keer maar op verschillende ‘scharniermomenten’ – zoals onderwijs, werk, wonen – te overtuigen van het belang van de kennis van het Nederlands. In het onderwijs kreeg deze nieuwe beleidsaanpak bijvoorbeeld gestalte door in de scholen van de rand 91 bijkomende, voltijdse leerkrachten in te schakelen om kinderen te helpen hun taalvaardigheid Nederlands te vergroten (zie daarover ook het artikel op pag. 12 van dit nummer). □

Symposium sur la Vlaamse rand

Le 18 novembre dernier, l’Orde van den Prince a organisé un symposium sur la Vlaamse rand. L’Orde van den Prince est une organisation apolitique et pluraliste qui vise à promouvoir la langue et la culture néerlandaises. Lors du colloque, les 330 participants ont débattu du ‘caractère néerlandophone de la Vlaamse rand dans toutes ses implications sociales’. A la clôture du congrès, le Ministre flamand Frank Vandenbroucke a annoncé dans un discours remarqué que les autorités publiques ne vont plus sensibiliser une seule fois les nouveaux habitants allophones à l’importance du néerlandais pour leur auto-épanouissement mais bien à plusieurs moments charnières dans leur vie: enseignement, emploi, logement.

Luftfotograf Karel Tomeï macht den Rand transparent

Anlässlich des zehnjährigen Bestehens der vzw 'de Rand' erscheint Ende Januar das Buch 'Rand in Zicht', mit etwa 250 Fotos aus dem Vlaamse rand, die der Luftfotograf Karel Tomeï aus einem Hubschrauber gemacht hat. Ab jetzt finden Sie jeden Monat eines von diesen Fotos im RandKrant-Magazin.

'Den Hubschrauber betrachte ich als eine Ergänzung meines Fotoapparats: ein großes, fremdartiges Stativ, das sich ständig bewegt', so Karel Tomeï. Mit seinen Fotos möchte er die Aufmerksamkeit lenken auf interessante Dinge, die man nicht sieht, wenn man auf der Erde steht. 'Ich fotografiere gerne in Belgien. Von der Luft aus betrachtet ist es ein sehr chaotisches und komplexes Land, als ob die Landschaft die komplizierte Geschichte des Landes widerspiegelt. Auch der Vlaamse rand war ein interessantes Thema. Die Grenzen der Gemeinden sind dort nicht deutlich abgesteckt, und es gibt hier sehr viel Variation: Wälder, prächtige Brücken, graue Industrie, Hügel, Wasser... alles gleich schön!'

Luchtfotograaf Karel

Luchtfotograaf Karel Tomeï kent onderhand zowat de hele wereld vanuit een wel erg speciaal perspectief. Hangend uit een helikopter is hij steeds op zoek naar mooie, adembenemende, grappige of bijzondere beelden. Ter gelegenheid van de tiende verjaardag van vzw 'de Rand' verschijnt eind januari het boek 'Rand in Zicht', met een 250-tal luchtfoto's die hij maakte van de rand.

TEKST Ines Minten | FOTO Karel Tomeï

Mijn vader was fotograaf en ik ben al vroeg door hem aangestoken', vertelt Karel Tomeï. 'Na mijn studie heb ik me gespecialiseerd in bouw- en architectuurfotografie. Hoe groter je objecten zijn, hoe hoger natuurlijk ook je standpunten moeten worden als je meer wil fotograferen dan een vlakke muur. In het begin maakte ik daarvoor gebruik van hijskranen. Ik kroop in het bakje en liet me door de kraanmachinist zo hoog mogelijk brengen. Op die manier kreeg ik al

behoorlijk indrukwekkende resultaten, maar ik wilde meer en beter. Het nadeel van die kranen is dat ze niet makkelijk verplaatsbaar zijn. Je kunt dus telkens maar fotograferen vanuit één perspectief. Uiteindelijk ben ik overgestapt op de helikopter. Aangezien die wél continu kan bewegen, kun je je object vanuit alle mogelijke hoeken bekijken en vastleggen.'

Plannen kan niet

Karel Tomeï heeft dus niet voor luchtfotografie gekozen omdat hij verzet is op vliegen.

Een beeldverhaal over de rand

Ter gelegenheid van de tiende verjaardag van vzw 'de Rand' kreeg luchtfotograaf Karel Tomei vorige zomer de opdracht om onze regio vanuit een helikopter in beeld te brengen. Hij maakte in totaal zo'n 1500 foto's. Daaruit werd een selectie gemaakt van 250 foto's ten behoeve van het boek 'Rand in Zicht' met een inleidende tekst van onze medewerker Guido Fonteyn. De foto's van Karel Tomei zitten vol ijle poëzie en benadrukken heel vaak het contrast tussen natuur, verstedelijking en menselijke expansiedrang, maar ook hoe die drie soms verrassend harmonieus kunnen samengaan. Het beeld van Zaventem hiernaast ademt bijvoorbeeld de geborgenheid van een dorp en tegelijk de oneindigheid van de nabije internationale luchthaven – waarbij we uiteraard even abstractie maken van de overlast die al dat af en aan gevlug met zich meebrengt. In RandKrant vindt u vanaf februari e.k. voortaan elke maand een luchtfoto van Karel Tomei van een van de 19 gemeenten van de rand. Onze medewerker Paul Geerts bestudeerde die foto's met een vergrootglas en vertelt er telkens een verhaal bij waardoor de beelden nog een extra dimensie krijgen.

Tomei maakt rand transparant

'Ik heb nooit piloot willen worden of zo. Ik was alleen op zoek naar betere resultaten. De helikopter beschouw ik als een verlengstuk van mijn fototoestel: een groot, vreemdsoortig statief dat constant beweegt.' Anders dan bij een gewoon statief, is vliegen met een helikopter aan allerhande beperkingen gebonden. 'Op sommige plaatsen mag je niet komen, op andere, zoals in de omgeving van Zaventem, zijn de regels ontzettend streng.' Met al die zaken moet een luchtfotograaf rekening houden. 'En dan zijn er natuurlijk ook nog het weer en het licht. Je maakt alleen mooie foto's als de lichtinval goed zit. Soms moet je daardoor geplande vluchten afzeggen, een andere keer moet je in allerijl de lucht in omdat alle voorwaarden toevallig goed zitten. Mensen hebben vaak een romantisch beeld van luchtfotografie en ik vind het ook een fantastisch en gevarieerd beroep, dat me naar alle mogelijke plekken ter wereld voert, maar de nadelen moet je er willen bijnemen. Je dagtaak plannen kan gewoon niet. Wie daarmee niet kan leven, is voor deze job niet in de wieg gelegd.'

Chaotisch België

'Ik wil de aandacht van de mensen vestigen op bepaalde interessante zaken die je van op de grond niet zomaar ziet', zegt Karel Tomei. 'Een plaats waar je elke dag voorbijkomt, kan er helemaal anders uitzien vanuit de lucht. De manier waarop twee wegen bij elkaar komen en hoe die kruising in het landschap ligt, in combinatie met de lichtinval van dat moment – zulke dingen wil ik laten zien. Ik wil de kijkers op een welbepaald, niet voor de hand liggend spoor zetten. Om dat te vinden, is aandacht nodig. Soms merk je bijzonderheden niet meteen op, maar als je nog eens goed kijkt, zie je plotseling wel iets heel apart. Zo heb ik schitterende beelden gemaakt van Namibië. Je hebt er de grootste zandduinformatie ter wereld. In een gebied waar niemand woont. De verlatenheid en de band met de natuur die ik voelde toen ik daarboven vloog, hebben een enorme indruk op me gemaakt. Maar ook dichterbij huis is allerlei boeiends te vinden. Ik fotografeer bijvoorbeeld graag in België. Vanuit de lucht is het een heel chaotisch en complex land, net alsof het landschap de ingewik-

kelde geschiedenis ervan weerspiegelt. Het is onvoorspelbaar en grillig en dat maakt het erg aantrekkelijk voor een luchtfotograaf. Op een stad als Brussel raak je niet uitgekeken. Er ligt veel groen rond, en iets verderop tal van industriezones. Geen twee vierkante kilometer zien er hetzelfde uit. Ook de rand was een boeiend onderwerp. De grenzen van de gemeenten zijn er niet duidelijk afgebakend, zodat het soms zoeken is in welk stukje je precies zit. En je hebt er ook veel variatie: bossen, prachtige bruggen, grauwe industrie, heuvels, water... allemaal even mooi!' □

Info

'Rand in Zicht' is een co-editie van vzw 'de Rand' en Roularta Books, telt 192 pagina's en bevat een 250-tal luchtfoto's van de rand met inleidende tekst van Guido Fonteyn. Het boek is vanaf 31 januari 2007 te koop in Standaard Boekhandels. In de RandKrant van februari verschijnt een kortingsbon waarmee u het boek voor slechts € 10 kunt kopen, de winkelprijs bedraagt € 19,90.

Europeanen en Afrikanen moeten elkaars cultuur beter leren kennen

‘Wat me het meest opviel toen ik pas in België woonde, was de ordelijkheid en de zin voor discipline van de Belgen’, vertelt Téné Ouédraogo. ‘In het postkantoor, bij de bank of de bakker wachten de mensen netjes hun beurt af, allemaal mooi op een rij. Ik vond dat meteen een prachtig systeem.’ Ondertussen staat Téné zelf ook overal keurig in de rij. Ze woont nu al bijna acht jaar in ons land, is hier getrouwd en woont met haar man in Ruisbroek.

TEKST Ines Minten | FOTO Filip Claessens

Ik werkte al negen jaar als arts in Ivoorkust’, legt Téné Ouédraogo uit. ‘Toen ik de kans kreeg om met een studiebeurs naar België te komen, naar de ULB, heb ik die meteen gegrepen.’ Helaas werd haar Afrikaanse diploma niet gelijkwaardig verklaard. ‘Ik kon daarvoor wel examens afleggen, maar omdat ik nu ook niet meer aan het begin van mijn carrière stond, wilde ik zo snel mogelijk aan de slag. Daarom ben ik in de plaats verpleegkundige gaan volgen.’ Vorige zomer studeerde Téné af en sinds enkele maanden werkt ze bij vzw PIN (Partners In Integratie) in Halle, waar ze vroeger al als vrijwilliger fungeerde. ‘Ik help mensen graag’, legt ze uit. ‘Dat was ook de belangrijkste drijfveer om vroeger voor geneeskunde te kiezen. Nu zorg ik ervoor dat asielzoekers, nieuwkomers en allochtonen hier zo vlug mogelijk geïntegreerd raken.’

Medical Challenge Afrique

Téné heeft samen met drie anderen de zelforganisatie Medical Challenge Afrique opgericht. ‘Met die vzw helpen we mensen die nieuw zijn in België hun weg in de gezondheidszorg te vinden. Zo leggen we vrouwen uit hoe ze kunnen deelnemen aan de onderzoeken voor borstkankerpreventie.’ Ook in Afrika zet de organisatie projecten op. ‘We willen daar bijvoorbeeld iets doen voor de vele aidswezen – zieke kinderen waar niemand naar omkijkt.’ Téné twijfelt even als we haar vragen of ze Afrika mist. ‘Ja en nee’, antwoordt ze uiteindelijk. ‘Ik voel me goed in België. Ik ben gelukkig getrouwd, heb werk en ik schiet over het algemeen goed op met de mensen hier. Ik leg vrij vlot sociale contacten en heb ondertussen een heel aantal fijne vriendschappen gesloten. Ik voel me hier

prima geïntegreerd.’ Haar familie mist Téné wel heel erg. ‘Familie is enorm belangrijk en die mensen wonen nog allemaal in Ivoorkust.’ Toen Téné in Vlaanderen terechtkwam,

‘Positief in het leven staan, is het beste wat je kunt doen om je steentje bij te dragen tot een betere samenleving’

is ze al snel Nederlands beginnen te leren. ‘De taal van het land leren is het beste middel om je te integreren. Je moet met de plaatselijke bewoners kunnen praten. Dat is belangrijk voor een samenleving. Momenteel moet ik nog af en toe naar mijn woorden zoeken, maar nu ik in een volledig Nederlandstalige omgeving werk, weet ik zeker dat het snel vooruit zal gaan.’

Positief in het leven staan

Téné weet dat nogal wat buitenlanders geconfronteerd worden met al dan niet verdoken vormen van racisme en vindt dat erg jammer. ‘Als ik zelf een vervelende opmerking krijg, antwoord ik steevast: ‘Ik hou van je’. Zoiets snoert mensen meestal de mond, precies omdat ze het niet verwachten’, lacht ze. ‘Vaak is het de eerste stap om zo’n mensen op andere gedachten te brengen, want met boos worden bereik je doorgaans een averechts effect. Ik ga ervan uit dat je overal goede en slechte mensen tegenkomt. Zelf positief in het leven staan en zoveel mogelijk liefde geven, is het beste wat je kunt doen om je steentje bij te dragen tot een betere samenleving. Dat stel ik mezelf dan ook tot doel.’

Téné zou het een pluspunt vinden als de Europeanen de Afrikaanse cultuur wat beter leerden kennen. ‘Ik zou willen dat ze er evenveel van konden genieten als de Afrikanen zelf. Afrika heeft veel te bieden. Er is bijvoorbeeld een heerlijke keuken en een schitterende folklore, met veel uitbundige dans. Je kunt er ook prachtige dingen bezoeken. Volgens mij zou er veel meer wederzijds begrip ontstaan als Europeanen en Afrikanen elkaars cultuur beter leren kennen.’ □

From Ivory Coast to Ruisbroek

Téné Ouédraogo used to be a doctor in Ivory Coast. When she was offered a scholarship to study at the Free University of Brussels she jumped at the chance. When she was told that her African qualifications were not equivalent to those required by the Belgian system, she decided to study nursing. As she and her Belgian husband live in Ruisbroek she began to learn Dutch. ‘The best way to integrate is to learn the language of the country, so you can speak with the local residents.’ Téné is now working for the Partners In Integratie non-profit-making body, helping asylum-seekers, newcomers and ethnic minorities to become integrated as soon as possible. She believes there would be less friction if Europeans and Africans could learn more about each other’s cultures.